

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ ҶАМЪИЯТИ ДОРОИ МАСЪУЛИЯТИ МАҲДУД (Қонуни ҶТ аз 6.10.2008 № 429, аз 29.12.2010 № 656)

БОБИ 1. ҚОИДАҲОИ УМУМӢ

Моддаи 1. Муносибатҳое, ки ҳамин Қонун танзим мекунад

Ҳамин Қонун ҳолати ҳуқуқии ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуд, ҳуқуқи ӯҳдадорихоӣ иштирокчиёни он, тартиби ташкил кардан, азнавташкилдихӣ ва барҳам додани ҷамъиятро муайян менамояд.

Хусусияти ҳолати ҳуқуқӣ, тартиби ташкил кардан, азнавташкилдихӣ ва барҳам додани ҷамъияти дорои масъулияти маҳдудро дар соҳаҳои фаъолияти бонкӣ, суғуртавӣ ва сармоягузорӣ қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунанд.

Моддаи 2. Мафҳуми ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуд

1. Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуд (минбаъд ҷамъият) ҷамъияти хоҷагиест, ки аз ҷониби як ё якчанд шахсе таъсис дода шуда, сармояи оинномавии он бо ҳиссаи ҳаҷми муайянкардаи ҳуччатҳои таъсисотӣ тақсим шудааст. Иштирокчиёни ҷамъият аз рӯи ӯҳдадорихоӣ он масъулият надоранд ва зиёни таваккали марбут бо фаъолияти ҷамъиятро дар доираи арзиши саҳми гузошташон ба ӯҳдадоранд.

Иштирокчиёни ҷамъият, ки ба сармояи оинномавии ҷамъият саҳмро дар ҳаҷми пуррааш нагузоштаанд, тибқи ӯҳдадорихоӣ он дар доираи арзиши қисми пардохташудаи саҳми ҳар кадом иштирокчиӣ ҷамъият масъулияти муштаракдоранд.

2. Ҷамъият дар моликият амволи алоҳида дорад, ки дар баланси мустақили он ба ҳисоб гирифта мешавад, вай аз номи худ ҳуқуқҳои амволи ва шахсии ғайриамволиро ба даст дароварда ва онро амалӣ менамояд, ӯҳдадориро ба зимма гирифта, дар суд даъвогар ва ҷавобгар шуда метавонад.

3. Ҷамъият шахси ҳуқуқӣ буда бо тартиби муқарраркардашуда метавонад дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ва берун аз он суратҳисобҳои бонкӣ кушояд.

Моддаи 3. Номи фирмавии ҷамъият

Ҷамъият номи пурраи расмӣ дошта, ҳақ дорад ба забони давлатӣ дорои номи мухтасар бошад.

Номи пурраи фирмавии ҷамъият ба забони давлатӣ бояд номи пурраи ҷамъият ва ибораҳои "дорои масъулияти маҳдуд"-ро дошта бошад. Номи мухтасари фирмавии ҷамъият бояд дорои номи пурра ё мухтасари ҷамъият ва калимаҳои "дорои масъулияти маҳдуд" ё ихтисори (аббревиатураи) ҶДММ бошад.

Номи фирмавии чамъият дар забони давлатӣ дигар истилоҳҳо ва ихтисорҳое, ки шакли ташкилӣ-ҳуқуқӣ, аз ҷумла аз забонҳои хориҷӣ гирифта шударо инъикос менамоянд, дошта наметавонад, агар санадҳои меъёрию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон қоидаи дигарро пешбинӣ накарда бошанд.

Моддаи 4. Маҳалли ҷойгиршавӣ ва суроғи чамъият

1. Маҳалли ҷойгиршавии чамъият аз рӯи ҷои бақайдгирии давлатии он муайян карда мешавад. Ҳуҷҷатҳои таъсисоти чамъият мумкин аст муқаррар намояд, ки маҳалли ҷойгиршавии доимии мақомоти идоракунии он ё ҷои доимии фаъолиятҳои маҳалли ҷойгиршавии чамъият мебошад.

2. Чамъият бояд суроғи почтавии худро дошта бошад, ки аз рӯи он ба он алоқа карда мешавад. Чамъият дар бораи тағйирёбии суроғи почтавии худ, ўҳдадор аст ба мақомоте, ки бақайдгирии шахси ҳуқуқиро амалӣ менамояд, хабар диҳад.

3. Чамъият бояд мӯҳри мудаввар дошта бошад, ки дар он номи пурраи фирмавиаш ба забони давлатӣ сабт ёбад. Дар мӯҳри чамъият инчунин номи фирмавии он ба ҳар забони хориҷӣ сабт шуда метавонад.

Чамъият ҳақ дорад штампҳо ва бланкҳои дорои номи фирмавии худ, нишони худӣ, инчунин аломати моли ва дигар воситаҳои фардиятро, ки бо тартиби муқаррарӣ ба қайд гирифта шудаанд, дошта бошад.

Моддаи 5. Қобилияти ҳуқуқдории чамъият

1. Чамъият ташкилоти тижоратӣ буда, дорои ҳуқуқҳои граждани мебошад ва ўҳдадорихои зарурии ба фаъолиятҳои алоқамандро барои амали намудани ҳамагуна фаъолияти дар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ нашуда ба зимма мегирад.

2. Ба намудҳои алоҳидаи фаъолияти дар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишуда чамъият танҳо дар асоси иҷозатнома (литсензия) машғул шуда метавонад. Агар дар шартҳои додани иҷозатнома барои ба амал баровардани намуди муайяни фаъолият талаби ҷун фаъолияти истисноӣ амалӣ гардонидани он пешбинӣ шуда бошад, чамъият дар давоми мӯҳлати амали иҷозатнома ҳақ дорад танҳо намудҳои фаъолияти пешбиниқардаи иҷозатномаро ба амал барорад.

Моддаи 6. Филиалҳо ва намояндагҳои чамъият

1. Чамъият метавонад бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият, ки бо нақамтар аз се ду ҳиссаи овози шумораи умумии иштирокчиёни чамъият қабул шудааст, филиалҳо таъсис дода, намояндагӣҳо кушояд.

Таъсиси филиалҳо ва кушодани намояндагӣҳо аз ҷониби чамъият дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бо риояи талаботи ҳамин Қонун ва дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дар хориҷи Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи қонунгузори давлати хориҷӣ, ки дар ҳудуди он филиалҳо таъсис дода ё намояндагӣҳо кушода мешаванд, сурат мегирад, агар дар шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон қоидаи дигар пешбинӣ нашуда бошад.

2. Филиали чамъият қисми алоҳидаи он буда, берун аз маҳалли ҷойгиршавии чамъият воқеъ мебошад ва ҳамаи вазифаҳои онро (қисми он), аз ҷумла вазифаи намояндагиро амалӣ менамояд.

3. Намояндагии чамъият қисми алоҳидаи он буда, берун аз маҳалли ҷойгиршавии чамъият воқеъ мебошад ва манфиатҳои чамъиятро ифода ва муҳофизат мекунад.

4. Филиал ва намояндагии чамъият шахсони ҳуқуқӣ намебошанд ва дар асоси низомномаи тасдиқкардаи чамъият амал менамоянд. Филиал ва намояндагӣ дорои амволе мебошанд, ки чамъияти таъсисдиҳанда ба онҳо додааст.

Роҳбарони филиалҳо ва намояндагиҳои чамъиятро чамъият таъин мекунад ва онҳо дар асоси ваколатномаи он амал мекунанд.

Филиалҳо ва намояндагиҳои чамъият фаъолияти худро аз номи чамъияти онҳоро таъсисдиҳанда амалӣ мегардонанд. Барои фаъолияти филиал ва намояндагии чамъият чамъияти онҳоро таъсискарда масъул аст.

Моддаи 7. Чамъияти фаръӣ ва вобаста

1. Чамъият метавонад чамъияти фаръӣ ва вобастаи хоҷагии дорои ваколати шахси ҳуқуқӣ, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи ҳамин Қонун ва дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин дар хориҷи Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи қонунгузориҳои давлати хориҷӣ, ки дар ҳудуди он чамъияти фаръӣ ё вобастаи хоҷагӣ таъсис дода шудаанд, бошад, агар дар шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон қоидаи дигар пешбинӣ нашуда бошад.

2. Чамъияте фаръӣ эътироф карда мешавад, ки агар дигар чамъияти (асосии) хоҷагӣ бинобар иштироқи афзалиятнок дар сармояи оинномавии он ё мутобиқи шартномаи бастаи байни онҳо ё ба тарзи дигар имконият дошта бошад, ки қарори бо ҳамин тариқ қабулкардаи чамъиятро муайян намояд.

3. Чамъияти фаръӣ ба қарзҳои чамъияти асосии хоҷагӣ ҷавобгар намебошад.

Чамъияти асосии хоҷагӣ, ки барои додани супоришҳои ҳатмӣ ба чамъияти фаръӣ ҳуқуқ дорад, бо чамъияти фаръӣ аз рӯи аҳдҳои барои иҷрои ин супоришҳо бастаи он муштарак ҷавобгар аст.

Дар сурати муфлисшавии чамъияти фаръӣ бо гуноҳӣ чамъияти асосии хоҷагӣ, ҳангоми нокифоягии амволи чамъияти фаръӣ, чамъияти асосии аз рӯи қарзҳои он ҷавобгарии иловагӣ (субсидиарӣ) дорад.

Иштирокчиёни чамъияти фаръӣ ҳақ доранд ҷуброни зиёни бо гуноҳи чамъияти асосии ба чамъияти фаръӣ расонидаро талаб намоянд.

4. Чамъияте вобаста эътироф карда мешавад, ки агар чамъияти (бартаридошта) дигари хоҷагӣ бештар аз бист фоизи сармояи оинномавии чамъияти якумро дошта бошад.

Чамъияте, ки бештар аз бист фоизи саҳмияҳои овоздорӣ чамъияти саҳҳомӣ ё бештар аз бист фоизи сармояи оинномавии дигар чамъияти дорои масъулияти маҳдудро ба даст даровардааст вазифадор аст дар ин бора ба мақомоте, ки

бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқиро ба роҳ мемонанд, фавран маълумотро барои нашр намудан пешниҳод намояд.

Моддаи 8. Иштирокчиёни чамъият

1. Шаҳрвандон ва шахсони ҳуқуқӣ иштирокчиёни чамъият буда метавонанд. Қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон иштироки гуруҳи алоҳидаи шаҳрвандонро дар чамъиятҳо манъ ё маҳдуд карданаш мумкин аст.

2. Мақомоти давлатӣ ва мақомоти ҳокимияти маҳалли ҳақ надоранд, ки иштирокчиёни чамъият бошанд, агар қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон қоидаи дигарро муқаррар накунад.

Чамъиятро як шахс таъсис дода метавонад, ки он иштирокчиӣ ягона мегардад. Чамъият минъбад чамъияти дорой як иштирокчӣ шуда метавонад.

Чамъият ба сифати иштирокчиӣ ягона чамъияти дигари хоҷагии аз як шахс иборат бударо дошта наметавонад.

3. Шумораи иштирокчиёни чамъият набояд бештар аз сӣ нафар бошад.

Дар ҳолатҳои, ки шумораи иштирокчиёни чамъият аз ҳадди муқарраркардаи ҳамин банд зиёд бошад, чамъият дар давоми сол бояд ба чамъияти кушоди саҳҳомӣ ё кооперативи истехсолӣ табдил ёбад. Агар дар давоми мӯҳлати зикрфта чамъият аз нав таъсис дода нашавад ва шумораи иштирокчиёни чамъият то ҳадди муқарраркардаи ҳамин банд кам нагардад, он ба тариқи судӣ бо талаби мақоме, ки шахсони ҳуқуқиро ба қайди давлати мегирад, ё дигар мақомоти давлатӣ ё мақомоти ҳокимияти маҳаллӣ, ки онҳоро қонун барои пешниҳоди чунин талаб ҳуқуқ, додааст, барҳам дода мешавад.

Моддаи 9. Ҳуқуқи иштирокчиёни чамъият

Иштирокчиёни чамъият ҳуқуқ доранд:

- дар идораи корҳои чамъият бо тартиби муқарраркардаи ҳамин Қонун ва ҳуҷҷатҳои таъсисоти чамъият иштирок намоянд;

- дар бораи фаъолияти чамъият маълумот гиранд ва бо дафтарҳои муҳосибавӣ (бухгалтерӣ) ва дигар ҳуҷҷатҳои он бо тартиби муқарраркардаи ҳуҷҷатҳои таъсисотӣ шинос шаванд;

- дар тақсими фоида иштирок кунанд;

- бо тартиби пешбиникардаи ҳамин Қонун ва оинномаи чамъият ҳиссаи худро аз сармояи оинномавии чамъият фурушанд ё ба тарзи дигар як қисми онро ба як ё якчанд иштирокчиӣ ин чамъият диҳанд;

- ҳар вақт новобаста аз розигии дигар иштирокчиёни он аз чамъият бароянд;

- дар сурати барҳам хурдани чамъият қисми амвол ё арзиши онро баъди ҳисобу китоб бо кредиторон гиранд.

Иштирокчиёни чамъият инчунин дигар ҳуқуқҳои доранд, ки онҳоро ҳамин Қонун пешбинӣ кардааст.

2. Ба ғайр аз ҳуқуққоғе, ки ҳамин Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ кардааст, оинномаи ҷамъият метавонад дигар ҳуқуққоғе (ҳуқуққоғе иловагии) иштирокчии (иштирокчиёни) ҷамъиятро пешбинӣ намояд. Ин ҳуқуққоғе мумкин аст дар оинномаи ҷамъият пешбинӣ карда шаванд ё бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият, ки онро ҳамаи иштирокчиёни ҷамъият якдилона қабул кардаанд, дода мешаванд.

Ҳуқуққоғе иловагӣ, ки ба иштирокчии муайяни ҷамъият дода шудааст, дар ҳолати бегона кардани ҳиссаи (қисми ҳиссаи) $\bar{y}$ ба бадастдарандаи ҳисса (қисми ҳисса) намегузарад.

Қаъ ё маҳдуд кардани ҳуқуққоғе иловагӣ, ки ба ҳамаи иштирокчиёни ҷамъият дода шудааст, бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият, ки ҳамаи иштирокчиёни ҷамъият якдилона қабул кардаанд, сурат мегирад. Қаъ ё маҳдуд гардондани ҳуқуққоғе иловагӣ, ки ба иштирокчиёни муайяни ҷамъият дода шудааст, бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият, ки бо нақамтар аз се ду ҳиссаи овози шумораи умумии иштирокчиёни ҷамъият қабул шудааст, сурат мегирад, ба шарте, ки агар иштирокчии ҷамъият, ки чунин ҳуқуққоғе иловагӣ ба $\bar{y}$ тааллуқ дорад, ба тарафдорӣ ин қарор овоз дода, ё розигии хаттӣ дода бошад. Иштирокчии ҷамъият, ки ҳуқуққоғе иловагӣ ба $\bar{y}$ дода шудааст, аз татбиқи ҳуқуққоғе иловагии додашуда даст қашида метавонад ва дар ин бора ба ҷамъият огоҳномаи хаттӣ мефиристад. Аз вақти огоҳномаи мазкурро гирифтани ҷамъият ҳуқуққоғе иловагии иштирокчии ҷамъият қаъ мегад.

Моддаи 10. Ҷҳдадории иштирокчиёни ҷамъият

1. Иштирокчиёни ҷамъият ҷҳдадоранд:

- бо тартиб, дар ҳаҷм, таркиб ва мӯҳлати пешбиникардаи ҳамин Қонун ва ҳуҷҷатқоғе таъсисотии ҷамъият саҳм гузоранд;

- иттилооти маҳфири дар бораи фаъолияти ҷамъият фош нанамоянд. Иштирокчиёни ҷамъият дигар ҷҳдадорихоро низ доранд, ки ҳамин Қонун пешбинӣ кардааст.

2. Ба ғайр аз ҷҳдадорихои пешбиникардаи ҳамин Қонун, оинномаи ҷамъият метавонад дигар ҷҳдадорихои (ҷҳдадорихои иловагии) иштирокчии (иштирокчиёни) ҷамъиятро, ки ба меъёрқоғе ин Қонун муҳолиф нестанд, пешбинӣ намояд. Ин ҷҳдадорихо дар оинномаи ҷамъият пешбинӣ шуда ё бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият, ки ҳамаи иштирокчиёни ҷамъият якдилона қабул кардаанд, ба зиммаи ҳамаи онҳо гузошта мешавад. Ба зиммаи иштирокчии муайяни ҷамъият гузоштани ҷҳдадорихои иловагӣ бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият, ки бо нақамтар аз се ду ҳиссаи овозқоғе шумораи умумии иштирокчиёни ҷамъият қабул шудааст, сурат мегирад, агар иштирокчии ҷамъият, ки чунин ҷҳдадорихои иловагӣ ба зиммаи гузошта шудааст, ба тарафдори қабули чунин қарор овоз диҳад ё розигии хаттӣ дода бошад.

Ҷҳдадорихои иловагӣ, ки ба зиммаи иштирокчии муайяни ҷамъият гузошта шудааст, дар ҳолати бегона кардани ҳиссаи (қисми ҳиссаи) $\bar{y}$ ба бадастдарандаи ҳисса (қисми ҳисса) намегузарад.

Ўҳдадориҳои иловагӣ мумкин аст бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият, ки ҳамаи иштирокчиёни ҷамъият яқдилона қабул кардаанд, қатъ карда шавад.

Моддаи 11. Аз ҷамъият хориҷ кардани иштирокчиҳои ҷамъият

Иштирокчиёни ҷамъият, ки ҳиссаи онҳо дар маҷмӯъ на камтар аз даҳ фоизи сармояи оинномавии ҷамъиятро ташкил медиҳад, ҳақ, доранд ба тариқи судӣ аз ҷамъият хориҷ кардани иштирокчиеро, ки ўҳдадориҳои худро дағалона вайрон мекунад, ё бо амали (беамалии) худ ғайриқонунии ҷамъиятро ғайри имконпазир ё хеле душвор мегардонад, талаб намоянд.

Моддаи 12. Масъулияти ҷамъият

1. Ҷамъият тибқи ўҳдадориҳои онҳо бо тамоми амволи ба он тааллуқдошта масъул аст.

Ҷамъият оиди ўҳдадориҳои иштирокчиёнаш ҷавобгар нест.

Дар ҳолати муфлисшавии ҷамъият бо гуноҳи иштирокчиёнаш ё бо гуноҳи шахси дигар, ки онҳо ҳуқуқ доранд ба ҷамъият супориши ҳатмӣ диҳанд ё ба тарзи дигар имконият доранд амали онро муайян намоянд, ба зиммаи ин иштирокчиён ё шахси дигар дар сурати нокифоягии амволи ҷамъият мумкин аст оиди ўҳдадориҳои масъулияти иловагӣ (субсидиарӣ) гузошта шавад.

Давлат оиди ўҳдадориҳои ҷамъият ва ҷамъият оиди ўҳдадориҳои давлат масъулият надорад.

БОБИ 2. ТАЪСИС ДОДАНИ ҶАМЪИЯТ

Моддаи 13. Тартиби таъсисдиҳии ҷамъият

1. Муассисони ҷамъият шартномаи таъсисотӣ мебанданд ва оинномаи ҷамъиятро тасдиқ мекунанд. Шартномаи таъсисотӣ ва оинномаи ҷамъият ҳуҷҷатҳои таъсисотиҳои ҷамъият мебошанд.

Агар ҷамъиятро як шахс таъсис диҳад, ҳуҷҷати таъсисотиҳои ҷамъият оинномаи тасдиққардаи ҳамин шахс мебошад. Дар сурати то ду нафар ва аз он зиёд шудани шумораи иштирокчиёни ҷамъият бояд дар байни онҳо шартномаи таъсисотӣ баста шавад.

Хусусияти таъсисдиҳии ҷамъият бо иштироки сармоягузориҳои хориҷӣ бо Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи сармоягузорӣ" муайян карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656*).

Муассисони ҷамъият мақомоти иҷроияи ҷамъиятро интихоб (таъин) мекунанд, ичунин дар ҳолати ба сармояи оинномавии ҷамъият ворид шудани саҳми ғайрипулӣ арзиши пулии онҳоро тасдиқ менамоянд.

Қарор дар бораи тасдиқи оинномаи ҷамъият, ичунин қарор дар бораи тасдиқи арзиши пулии саҳми гузоштаи муассисони ҷамъият аз ҷониби муассисон яқдилона қабул карда мешавад.

2. Муассисони чамъият оиди ўҳдадорихое, ки бо таъсиси чамъият алоқаманданд ва то бақайдгирии давлатии он пайдо шудаанд, масъулияти муштарак доранд. Чамъият оиди ўҳдадорихои муассисони чамъият, ки бо таъсиси он алоқаманданд, танҳо дар сурати маъқулдонии минбаъдаи амали онҳо аз қониби маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият масъул аст.

Моддаи 14. Ҳуҷҷатҳои таъсисоти чамъият

Муассисони чамъият дар шартномаи таъсисоти ўҳдадор мешаванд, ки чамъият таъсис диҳанд ва тартиби фаъолияти яқояро оиди таъсиси он муайян намоянд. Дар шартномаи таъсисоти инчунин ҳайати муассисони (иштирокчиёни) чамъият, ҳаҷми сармояи оинномавии чамъият ва ҳаҷми ҳиссаи ҳар кадом муассиси (иштирокчии) чамъият, ҳаҷм ва таркиби саҳм, ҳангоми таъсиснамоӣ, тартиб ва мўҳлати ба сармояи оинномавии чамъият гузоштани он, масъулияти муассисони (иштирокчиёни) чамъият барои вайрон кардани ўҳдадории саҳмгузори шарту тартиби тақсими ғоида дар байни муассисони (иштирокчиёни) чамъият, ҳайати мақомоти чамъият ва тартиби аз чамъият баромадани иштирокчиёни чамъият муайян карда мешавад.

2. Оинномаи чамъият бояд инҳоро дошта бошад:

- номи пурра ва мухтасари фирмавии чамъият;

- маълумот дар бораи қои воқеъшавии чамъият;

- маълумот дар бораи ҳайат ва салоҳияти мақомоти чамъият, аз ҷумла дар бораи масъалаҳое, ки салоҳияти истисноии маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъиятро ташкил медиҳад, дар бораи тартиби қабули қарорҳои мақомоти чамъият, аз ҷумла дар бораи масъалаҳое, ки оиди онҳо қарорҳо яқдилона ё бо аксарияти муайяни овозҳо қабул карда мешаванд;

- маълумот дар бораи ҳаҷми сармояи оинномавии чамъият;

- маълумот дар бораи ҳаҷм ва арзиши номиналии ҳиссаи ҳар кадом иштирокчии чамъият;

- ҳуқуқ ва ўҳдадорихои иштирокчиёни чамъият;

- маълумот дар бораи тартиб ва оқибатҳои аз чамъият баромадани иштирокчии чамъият;

- маълумот дар бораи тартиби ба шахси дигар гузафтани ҳиссаи (қисми ҳиссаи) сармояи оинномавии чамъият;

- маълумот дар бораи тартиби нигоҳдории ҳуҷҷатҳои чамъият, ва тартиби ба иштирокчиёни чамъият ва шахсони дигар ахборот додани чамъият;

- маълумот дар бораи филиалҳо ва намояндагиҳои чамъият. Оинномаи чамъият метавонад инчунин дигар қоидаҳое, ки ҳилофи ҳамин Қонун ва дигар қонунҳо намебошанд, дошта бошад.

3. Бо талаби иштирокчии чамъият, аудитор ё ҳар шахси манфиатдор, чамъият ўҳдадор аст дар мўҳлати оқилона ба онҳо имконият диҳад, ки бо ҳуҷҷатҳои таъсисоти чамъият, аз ҷумла бо тағйиротҳо шинос шаванд.

4. Тағйирот ба ҳуҷҷатҳои таъсисоти ҷамъият бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият ворид карда мешавад.

Тағйироти ба ҳуҷҷатҳои таъсисоти ҷамъият воридгардида, ки маълумот оид ба онҳо дар Феҳристи ягонаи давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибқорони инфиродӣ мавҷуданд, пас аз ворид намудани тағйирот ба ҳамин Феҳрист барои шахсони сеюм эътибор пайдо мекунад (*Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656*).

5. Дар ҳолати бо ҳам мутобиқат накардани нишондодҳои шартномаи таъсисотӣ ва нишондодҳои оинномаи ҷамъият барои шахсони сеюм ва иштирокчиёни ҷамъият нишондодҳои оинномаи ҷамъият қувваи афзалиятнок доранд.

Моддаи 15. Бақайдгирии давлатии ҷамъият

1. Ҷамъият мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибқорони инфиродӣ" ба қайди давлатӣ гирифта мешавад (*Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656*).

2. Ҷамъият аз мавриди бақайдгирии давлатии он чун шахси ҳуқуқи таъсисёфта эътироф карда мешавад.

3. Ҷамъият бидуни маҳдудкунии мӯҳлат таъсис дода мешавад, агар оинномаи он қоидаи дигарро пешбинӣ накарда бошад.

БОБИ 3. САРМОЯИ ОИННОМАВИИ ҶАМЪИЯТ

Моддаи 16. Сармоияи оинномавии ҷамъият. Ҳисса дар сармоияи оинномавии ҷамъият

1. Сармоияи оинномавии ҷамъият аз арзиши номиналии ҳиссаи иштирокчиёни он ташкил карда мешавад.

2. Ҳаҷми сармоияи оинномавии ҷамъият бояд на камтар аз панҷсад сомониро ташкил диҳад (*Қонуни ҚТ аз 6.10.2008 № 429*).

Ҳаҷми сармоияи оинномавии ҷамъият ва арзиши номиналии ҳиссаҳои иштирокчиёни ҷамъият бо асъори миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Сармоияи оинномавии ҷамъият ҳаҷми камтарини амволи онро, ки манфиатҳои кредиторони онро кафолат медиҳад, муайян менамояд.

2. Ҳаҷми ҳиссаи иштирокчии ҷамъият дар сармоияи оинномавии ҷамъият аз ҳаҷми ҳиссаи гузошташудаи сармоияи оинномавӣ муайян карда мешавад. Ҳаҷми ҳиссаи иштирокчиёни ҷамъият бояд ба таносуби арзиши номиналии ҳиссаи ӯ ва сармоияи оинномавии ҷамъият мутобиқ бошад.

Арзиши ҳақиқии ҳиссаи иштирокчиёни ҷамъият ба қисми арзиши активҳои софӣ ҷамъият, ки бо ҳаҷми ҳиссаи ӯ мутаносиб аст, мутобиқат мекунад.

3. Оинномаи ҷамъият ҳаҷми ниҳонии ҳиссаи иштирокчии ҷамъиятро маҳдуд карда метавонад. Дар оинномаи ҷамъият мумкин аст имконияти тағйир додани таносуби ҳиссаҳои иштирокчиёни ҷамъият маҳдуд карда шавад.

Чунин маҳдудиятҳо на бояд нисбати иштирокчиёни алоҳидаи чамъият муқаррар карда шавад. Нишондодҳои мазкур мумкин аст дар оинномаи чамъият ҳангоми тасдиқи он пешбинӣ карда шуда, инчунин бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият, ки аз ҷониби ҳамаи иштирокчиёни чамъият яқдилона қабул карда мешавад, ба оинномаи чамъият ворид карда, тағйир дода ва аз оинномаи чамъият хориҷ карда шаванд.

Моддаи 17. Саҳм ба сармояи оинномавии чамъият

1. Пулҳо, қоғазҳои қиматнок, дигар амвол ё ҳуқуқи амволи ё ин ки дигар ҳуқуқҳои, ки арзиши пули доранд, ба сифати сармояи оинномавии чамъият баромад карда метавонанд.

2. Арзиши пулии саҳми ғайрипулии сармояи оинномавии чамъият, ки иштирокчиёни чамъият ва шахсони сеюми ба чамъият қабулшаванда мегузоранд бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият, ки ҳамаи иштирокчиёни чамъият яқдилона қабул кардаанд, тасдиқ карда мешавад.

Агар арзиши номиналии (афзоиши арзиши номиналии) ҳиссаи иштирокчиёни чамъият дар сармояи оинномавии чамъият бо саҳми ғайрипулӣ пардохта шавад, чунин саҳм бояд аз ҷониби эксперти мустақил муайян карда шавад. Арзиши номиналии (афзоиши арзиши номиналии) ҳиссаи иштирокчиёни чамъият, ки бо саҳми ғайрипулӣ пардохта мешавад, на бояд аз баҳои маблағи саҳми пешбинишуда, ки эксперти мустақил муайян кардааст зиёд бошад.

Дар ҳолати ба сармояи оинномавии чамъият гузоштани саҳми ғайрипулӣ иштирокчиёни чамъият ва эксперти мустақил дар давоми се соли баъди бақайдгирии давлатии чамъият ё ворид кардани тағйироти дахлдор бо оинномаи чамъият дар сурати нокифоягии амволи чамъият оиди ўҳдадорихоӣ он дар ҳаҷми афзоиши арзиши саҳми ғайрипулӣ муштарақан масъулияти иловагӣ (субсидиарӣ) мебаранд.

Дар оинномаи чамъият мумкин аст намудҳои амволе муқаррар карда шавад, ки саҳми сармояи оинномавии чамъият шуда наметавонад.

3. Дар сурати қатъ шудани ҳуқуқи чамъият ба истифодаи амвол то ба охир расидани мўҳлате, ки ин амвол барои истифода ба чамъият ба сифати саҳми сармояи оинномавӣ дода шуда буд, иштирокчиёни чамъият, ки амволро додааст, ўҳдадор аст бо талаби он бо чамъият ҷуброни пули пешниҳод намояд, ки он ба пардохти истифодаи чунин амвол дар ҳолатҳои мазкур дар давоми мўҳлати боқимонда баробар аст. Ҷуброни пули бояд якбора аз лаҳзаи талаб кардани чамъият пешниҳод карда шавад, агар қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият тартиби дигари пешниҳоди ҷубронро муқаррар накарда бошад. Чунин қарорро маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият бидуни ба ҳисоб гирифтани овози иштирокчиёни чамъият, ки ба сифати саҳми сармояи оинномавӣ ба чамъият ҳуқуқи истифодаи амволро додааст ва он пеш аз мўҳлат қатъ ёфтааст, қабул карда мешавад.

4. Амволе, ки иштирокчиёни аз чамъият хориҷшуда ё баромада ба сифати саҳми сармояи оинномавӣ ба истифодаи чамъият додааст дар давоми мўҳлати

додашуда дар истифодаи ҷамъият боқи мемонад, агар дар шартномаи таъсисотӣ қоидаи дигар пешбинӣ нашуда бошад.

Моддаи 18. Тартиби гузоштани саҳм ба сармояи оинномавии ҷамъият ҳангоми таъсиси он

1. Ҳар кадом муассиси ҷамъият бояд ба сармояи оинномавии ҷамъият дар давоми мӯҳлате, ки бо шартномаи таъсисотӣ муайян карда шудааст, ва кадоме ки аз вақти бақайдгирии давлатии ҷамъият аз як сол зиёд буда наметавонад, саҳми худро бояд пурра гузорад. Дар ин ҳол арзиши саҳми ҳар кадом муассиси ҷамъият бояд на камтар аз арзиши номиналии ҳиссаи у бошад.

Аз ӯҳдадории саҳмгузорӣ ба сармояи оинномавии ҷамъият озод кардани муассиси ҷамъият, аз ҷумла бо роҳи ба ҳисоб гирифтани талаботи ӯ ба ҷамъият роҳ дода намешавад.

2. Сармояи оинномавии ҷамъият бояд дар муддати як сол аз рӯзи бақайдгирии давлатии он пурра аз ҷониби муассисони он пардохта шавад (*Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656*).

Моддаи 19. Афзоиши сармояи оинномавии ҷамъият

1. Ба афзоиши сармояи оинномавии ҷамъият танҳо баъди пардохти пурраи он роҳ дода мешавад.

2. Афзоиши сармояи оинномавии ҷамъият аз ҳисобҳои зерин сурат гирифта метавонад:

- а) аз ҳисоби амволи ҷамъият;
- б) аз ҳисоби саҳми иловагии иштирокчиёни ҷамъият;
- в) аз ҳисоби саҳмҳои шахсони сеюме, ки ба ҷамъият қабул мешаванд.

Моддаи 20. Афзоиши сармояи оинномавии ҷамъият аз ҳисоби амволи он

1. Афзоиши сармояи оинномавии ҷамъият аз ҳисоби амволи он бо қарори маҷлиси умумии он, ки бо овоздиҳии на камтар аз се ду ҳиссаи шумораи овозҳои умумии иштирокчиёни ҷамъият қабул карда мешавад, агар зарурияти шумораи зиёди овозҳо барои қабули чунин қарор дар оинномаи ҷамъият пешбинӣ нашуда бошад.

2. Дар сурати афзудани сармояи оинномавии ҷамъият аз ҳисоби амволи он, маблағе ки ба андозаи он сармояи оинномавии ҷамъият меафзояд, на бояд аз фарқи байни арзиши активҳои софи ҷамъият ва маблағи сармояи оинномавӣ ва фоида захиравии ҷамъият зиёд бошад.

3. Дар сурати афзудани сармояи оинномавии ҷамъият мутобиқи ҳамин модда арзиши номиналии ҳиссаи иштирокчиёни ҷамъият бидуни тағйири ҳаҷми ҳиссаи онҳо мутаносибан меафзояд.

Моддаи 21. Афзоиши сармояи оинномавии ҷамъият аз ҳисоби саҳми иловагии иштирокчиёни он ва саҳми шахсони сеюме, ки ба ҷамъият қабул мешаванд

1. Маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият бо овоздиҳии на камтар аз се ду ҳиссаи шумораи умумии иштирокчиёни ҷамъият, агар зарурияти шумораи зиёди овозҳо барои қабули чунин қарор дар оинномаи ҷамъият пешбини нашуда бошад, метавонад дар бораи афзоиши сармояи оинномавии ҷамъият аз ҳисоби саҳми иловагии гузоштаи иштирокчиёни ҷамъият қарор барорад. Ҳангоми афзоиши сармояи оинномавии ҷамъият аз ҳисоби саҳми иловагии гузоштаи иштирокчиёни ҷамъият бояд арзиши умумии саҳми иловагӣ муайян карда шуда, инчунин таносуби барои ҳамаи иштирокчиёни ҷамъият ягонаи байни арзиши саҳми иловагии иштирокчии ҷамъият ва маблағе, ки ба андозаи он арзиши номиналии ҳиссаи ӯ меафзояд, муқаррар карда шавад. Ин таносуб дар асоси он, ки арзиши номиналии ҳиссаи иштирокчии ҷамъият ба маблағи баробар ё камтари арзиши саҳми иловагии ӯ афзуданаш мумкин аст, муқаррар карда мешавад.

Ҳар иштирокчии ҷамъият ҳақ дорад саҳми иловагӣ гузорад, ва он мутаносибан аз қисми арзиши умумии саҳми иловагӣ, ҳаҷми ҳиссаи он иштирокчӣ дар сармояи оинномавии ҷамъият мутаносиб аст, зиёд набошад. Саҳми иловагӣ мумкин аст аз тарафи иштирокчиёни ҷамъият дар давоми ду моҳ аз мавриди баровардани қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни-ҷамъият гузошта шавад, агар оинномаи ҷамъият ё қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият мӯҳлати дигарро муқаррар нанамояд.

На дертар аз як моҳ аз рӯзи ба охир расидани гузориши саҳми иловагӣ маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият бояд дар бораи тасдиқи ҷамъбасти саҳми иловагии гузоштаи иштирокчиёни ҷамъият қарор қабул намояд. Маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият, инчунин оиди тағйироте, ки ба ҳуҷҷатҳои таъсисномаи ҷамъият вобаста ба афзоиши андозаи сармояи оинномавии ҷамъият ба миён меояд ва афзоиши арзиши номиналии ҳиссаи иштирокчиёни ҷамъият, ки саҳми иловагӣ гузоштанд ва дар ҳолатҳои зарурат оиди тағйирёбии андозаи ҳиссаи иштирокчиёни ҷамъият бояд қарор қабул намояд. Ҳамзамон, арзиши номиналии ҳиссаи ҳар як иштирокчии ҷамъият, ки саҳми иловагӣ гузоштааст, дар асоси нишондоди таносуби сарсатри якуми банди мазкур афзоиш меёбад.

Муассисон ё мақомоти ваколатдори ҷамъият баъд аз қабули қарор аз ҷониби маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият дар бораи тасдиқи натиҷаҳои аз тарафи иштирокчиёни ҷамъият ба сармояи оинномавии ҷамъият пардохт намудани саҳмҳои иловагӣ оид ба афзоиши сармояи оинномавии ҷамъият бо тартиби муқарраршуда ба мақомоти анҷомдиҳандаи бақайдгирии давлатӣ барои ворид намудани маълумот ба Феҳристи ягонаи давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ ариза пешниҳод менамоянд ([Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656](#)).

Дар ҳолати риоя накардани мӯҳлатҳои дар сарсатри сеюми қисми мазкур пешбини карда шуда афзоиши сармояи оинномаи ҷамъият барпо шуда эътироф карда намешавад (Қонун аз 29.12.2010 № 656).

2. Маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият метавонад дар бораи зиёд кардани сармояи оинномавии он дар асоси аризаи иштирокчии ҷамъият (аризаи иштирокчиёни ҷамъият) дар бораи гузоштани саҳми иловагӣ ва (ё), агар онро

оинномаи чамъият манъ накунад, аризаи шахси сеюм (аризаи шахсони сеюм) дар бораи ба чамъият қабул намудани $\bar{y}$ ва гузоштани сахм қарор қабул кунад. Тартиби қабули қарорро оинномаи чамъият муайян менамояд.

Дар аризаи иштирокчии чамъият ва аризаи шахси сеюм бояд ҳаҷм ва таркиби сахм, тартиб ва мӯҳлати гузоштани он, инчунин ҳаҷми ҳиссае, ки онро иштирокчии чамъият дошта бошад, нишон дода шаванд. Дар ариза мумкин аст шартҳои дигари гузоштани сахм ва дохилшавӣ ба чамъият низ нишон дода шавад.

Баробари қарор дар бораи зиёд кардани сармояи оинномавии чамъият дар асоси аризаи иштирокчии чамъият (аризаи иштирокчиёни чамъият) дар бораи гузоштани сахми иловагӣ, бояд дар як вақт қарор дар бораи ба ҳучҷатҳои таъсисотии чамъият ворид кардани тағйирот вобаста ба афзоиши ҳаҷми сармояи оинномавии чамъият ва афзоиши арзиши номиналии ҳиссаи иштирокчии чамъият (иштирокчиёни чамъият), ки дар бораи гузоштани сахми иловагӣ ариза додааст, дар ҳолати зарурӣ инчунин тағйироти вобаста ба тағйир ёфтани ҳаҷми ҳиссаи иштирокчиёни чамъият қабул карда шавад.

Дар айни ҳол арзиши номиналии ҳиссаи ҳар кадом иштирокчии чамъият, ки дар бораи гузоштани сахми иловагӣ ариза додааст, ба маблағи баробар ё ками арзиши сахми иловагии $\bar{y}$ зиёд мешавад.

Дар як вақт бо қарор дар бораи афзоиши сармояи оинномавии чамъият дар асоси аризаи шахси сеюм (аризаи шахсони сеюм) дар бораи қабули $\bar{y}$ (онҳо) ба чамъият ва гузоштани сахм бояд қарор дар бораи ба ҳучҷатҳои таъсисотии чамъият ворид намудани тағйиротҳои вобаста ба қабул накардани шахси сеюм (шахсони сеюм) ба чамъият, муайян намудани арзиши номиналӣ ва ҳаҷми ҳиссаи $\bar{y}$ (онҳо), афзоиши ҳаҷми сармояи оинномавии чамъият ва тағйири ҳаҷми ҳиссаҳои иштирокчиёни чамъият қабул карда шавад. Арзиши номиналии ҳиссаҳое, ки ҳар кадом шахси сеюми ба чамъият қабулшаванда ба даст медарорад, бояд баробар ё камтар аз арзиши сахми $\bar{y}$ бошад.

Муассисон ё мақомоти ваколатдори чамъият баъд аз қабул намудани қарор дар бораи афзоиши сармояи оинномавӣ аз ҷониби маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият бо тартиби муқарраршуда ба мақомоти анҷомдиҳанда бақайдгирии давлатӣ барои ворид намудани маълумот ба Феҳристи ягонаи давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибқорони инфиродӣ ариза пешниҳод менамоянд (*Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656*).

3. Агар сармояи оинномавии чамъият наафзуда бошад, чамъият $\bar{y}$ ҳдадор аст дар мӯҳлати оқилона ба иштирокчиёни чамъият ва шахсони сеюм, ки пулро ба сифати сахм гузоштаанд, сахмҳои онҳоро баргардонад. Дар сурати дар мӯҳлати муайян барнагардондани сахм бо тартиб ва дар мӯҳлати пешбиниқардаи моддаи 426 Кодекси граждани, инчунин фоизро пардохт намояд.

Чамъият $\bar{y}$ ҳдадор аст ба иштирокчиёни чамъият ва шахсони сеюм, ки сахми ғайрипули гузоштаанд, дар мӯҳлати муайян сахми онҳоро баргардонад. Ҳангоми дар мӯҳлати муайян барнагардонидани сахмҳо чамъият инчунин фоидаи аз даст рафтаре, ки сабабаш истифода бурда натавонистани амволи ба сифати сахм гузошташуда мёбошад, бояд чуброн намояд.

Моддаи 22. Камшавии сармои оинномавии чамъият

1. Чамъият ҳақ дорад ва дар ҳолатҳои пешбиникардаи ҳамин Қонун ӯҳдадор аст сармои оинномавии худро кам кунад.

Камшавии сармои оинномавии чамъият мумкин аст бо роҳи камшавии арзиши номиналии ҳиссаи ҳамаи иштирокчиёни чамъият дар сармои оинномавии чамъият ва пардохти ҳиссаҳои ба чамъият таалуқдошта сурат гирад.

Чамъият ҳақ надорад сармои оинномавии худро кам кунад, агар дар натиҷаи чунин камкунӣ ҳаҷми он аз ҳаҷми ақали камтарини сармои оинномавӣ кам гардад, ки он мутобиқи ҳамин Қонун дар санаи пешниҳоди ҳуҷҷатҳо барои бақайдгирии давлатии тағйироти дахлдори оинномаи чамъият муайян шудааст ва дар ҳолатҳое, ки агар мутобиқи ҳамин Қонун чамъият ӯҳдадор бошад, ки сармои оинномавии худро дар санаи бақайдгирии давлатии чамъият кам кунад.

Чамъият ҳақ надорад сармои оинномавии худро аз ҳаҷми ақалли камтарини сармои оинномавӣ, ки он мутобиқи Қонуни мазкур муайян шудааст, кам намояд (*Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656*).

2. Дар сурати пурра пардохт накардани сармои оинномавии чамъият дар муддати як сол аз рӯзи бақайдгирии давлатии он, чамъият бояд дар хусуси кам кардани сармои оинномавии худ то андозаи воқеан пардохтшудаи он эълон кунад ва дар ин хусус бо тартиби муқарраршуда ба мақомоти анҷомдиҳандаи бақайдгирии давлатӣ барои ворид намудани маълумот ба Феҳристи ягонаи давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ ариза пешниҳод намояд ё дар бораи барҳамдиҳии чамъият қарор қабул намояд (*Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656*).

3. Агар баъди ба охир расидани соли дуюм ва ҳар соли минбаъдаи молиявӣ арзиши дороиҳои софи чамъият аз сармои оинномавии он камтар гардад, чамъият вазифадор аст дар хусуси кам кардани сармои оинномавии худ то андозае, ки аз арзиши дороиҳои софи он зиёд намебошад, эълон кунад ва дар ин хусус бо тартиби муқарраршуда ба мақомоти анҷомдиҳандаи бақайдгирии давлатӣ барои ворид намудани маълумот ба Феҳристи ягонаи давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ ариза пешниҳод намояд ё дар бораи барҳамдиҳии чамъият қарор қабул намояд (*Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656*).

Агар баъди итмоми соли дуюми ва ҳар соли минбаъдаи молиявӣ арзиши активҳои софи чамъият аз ҳаҷми камтарини сармои оинномавӣ, ки ин Қонун муқаррар кардааст, кам бошад, чамъият барҳам дода мешавад (*Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656*).

Арзиши активҳои софи чамъият бо тартиби муқаррарнамудаи ҳамин Қонун ва санадҳои меъёрие, ки тибқи он нашр мегардад муайян карда мешавад.

4. Дар давоми сӣ рӯз аз лаҳзаи қабули қарор чамъият бояд дар бораи камшавии сармои оинномавии худ эълон кунад ва оиди камшавӣ ва ҳаҷми нави он ҳамаи кредиторони маълуми чамъиятро хатгӣ огоҳ намуда, инчунин дар нашрияе, ки дар бораи қайди давлатии шахсони ҳуқуқӣ маълумот чоп мешавад, доир ба қарори қабулшуда хабар чоп кунад. Дар айни ҳол кредиторони чамъият ҳақ доранд дар давоми сӣ рӯз пас аз мавриди фиристодани огоҳнома ё дар

давоми сӣ рӯзи чопи хабар дар бораи қарори қабулшуда бо тартиби хаттӣ оиди пеш аз мӯҳлат қатъ намудан ё иҷрои ӯҳдадориҳои дахлдори ҷамъият ва ҷуброни зарари ба онҳо расонида талаб пешниҳод намоянд.

Хориҷ карда шуд (*Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656*).

5. Агар дар ҳолатҳои пешбиниқардаи ҳамин модда ҷамъият дар мӯҳлати муайян дар бораи камшавии сармояи оинномавӣ ё барҳамхурии худ қарор қабул накунад, кредиторон ҳақ доранд аз ҷамъият пеш аз мӯҳлат қатъёбӣ ё иҷрои ӯҳдадориҳои ҷамъият ва ҷуброни зарари ба онҳо расондари талаб намоянд.

6. Муассисон ё мақомоти ваколатдори ҷамъият оид ба камшавии сармояи оинномавии ҷамъият баъд аз қабул намудани қарор дар бораи чунин камшавӣ аз ҷониби маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият бо тартиби муқарраршуда ба мақомоти анҷомдиҳандаи бақайдгирии давлатӣ барои ворид намудани маълумот ба Феҳристи ягонаи давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибқорони инфиродӣ ариза пешниҳод менамоянд ё дар бораи барҳамдиҳии ҷамъият қарор қабул мекунанд (*Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656*).

Моддаи 23. Ба иштирокчии дигар ва шахси сеюм гузаштани ҳиссаи (қисми ҳиссаи) сармояи оинномавии ҷамъият

1. Иштирокчии ҷамъият ҳақ дорад ҳиссаи худро ё қисми онро аз сармояи оинномавии ҷамъият ба як иштирокчӣ ё якчанд иштирокчии ҳамин ҷамъият, ё ба шахсони сеюм бо тартиби муқаррарқардаи оинномаи ҷамъият фурушад ё ба тариқи дигар диҳад.

2. Ҳиссаи иштирокчии ҷамъият мумкин аст то пардохти пурраи он танҳо дар ҳамон қисме, ки аллақай он пардохта шудааст, бегона карда шавад.

3. Иштирокчиёни ҷамъият ҳуқуқӣ афзалиятноки хариди ҳиссаи (қисми ҳиссаи) иштирокчиёни ҷамъиятро бо нархи ба шахси сеюм пешниҳодшуда мутаносибан ба ҳаҷми ҳиссаҳои худ истифода мекунанд, агар дар оинномаи ҷамъият ё созишномаи иштирокчиёни ҷамъият тартиби дигари амалӣ гаштани ин ҳуқуқ пешбинӣ нашуда бошад. Дар оинномаи ҷамъият мумкин аст ҳуқуқӣ афзалиятноки ҷамъият барои бадастдарории ҳиссае (қисми ҳиссае), ки иштирокчиёни он мефурушанд, пешбинӣ карда шавад, агар иштирокчиёни дигари ҷамъият ҳуқуқӣ афзалиятноки хариди ҳисса (қисми ҳисса)-ро истифода накарда бошанд.

Иштирокчии ҷамъият, ки ҳиссаи (қисми ҳиссаи) худро ба шахси сеюм фурухтан мехоҳад, ӯҳдадор аст, дар ин бора дигар иштирокчиёни ҷамъият ва худи ҷамъиятро хаттӣ хабардор карда, нарх ва дигар шартҳои фуруши онро нишон диҳад. Дар ҳолатҳое, ки иштирокчиёни ҷамъият ё ҷамъият аз ҳуқуқи афзалиятноки хариди ҳамаи ҳиссаи (ҳамаи қисми ҳисса) барои фуруш пешниҳод гардида дар давоми як моҳи аз рӯзи гирифтани чунин огоҳнома истифода намебаранд, агар дар оинномаи ҷамъият ё созишномаи иштирокчиёни ҷамъият мӯҳлати дигар пешбинӣ нашуда бошад, ҳисса (қисми ҳисса) мумкин аст ба шахси сеюм бо нарх ва шартҳои ба ҷамъият ва иштирокчиёни он хабардодашуда фурухта шавад.

Ҳангоми фуруши ҳисса (қисми ҳисса) бо вайрон кардани ҳуқуқи афзалиятноки харид ҳар кадом иштирокчии ҷамъият ё ҷамъият, агар дар оинномаи ҷамъият ҳуқуқи афзалиятноки ҷамъият барои харидани ҳисса (қисми ҳисса) пешбинӣ шуда бошад, ҳақ дорад дар давоми се моҳе, ки иштирокчии ҷамъият ё ҷамъият аз чунин вайронкунии хабардор шудаанд ё ин ки бояд хабардор мешуданд ба тариқи суд ба онҳо гузарондани ҳуқуқи ӯҳдадорӣ харидорро талаб намоянд. Ба гузашт кардани ин ҳуқуқи афзалиятнок роҳ дода намешавад.

4. Дар оинномаи ҷамъият мумкин аст зарурати гирифтани розигии ҷамъият ё дигар иштирокчиёни ҷамъият барои додани ҳиссаи (қисми ҳиссаи) иштирокчии ҷамъият ба шахсони сеюм на танҳо бо тариқи фуруш, балки ба тариқи дигар пешбинӣ карда шавад.

5. Гузашти ҳиссаи (қисми ҳиссаи) сармояи оинномавии ҷамъият бояд дар шакли оддии хаттӣ сурат гирад, агар оиди дар шакли нотариалӣ содир намудан он дар оинномаи ҷамъият талаботе пешбинӣ нашуда бошад. Риоя накардани шакли аҳд оиди гузашти ҳиссаи (қисми ҳиссаи) сармояи оинномавии ҷамъият, ки банди мазкур ё оинномаи ҷамъият муқаррар кардааст, боиси беъэтиборӣ он мегардад.

Ҷамъият бояд дар бораи додани ҳиссаи (қисми ҳиссаи) сармояи оинномаи ҷамъият бо исботи пешниҳоди чунин гузашт хаттӣ огоҳонида шавад. Ба даст дарорандаи ҳиссаи (қисми ҳиссаи) сармояи оинномавии ҷамъият аз вақти огоҳ намудани ҷамъият оиди гузашти мазкур ҳуқуқро амалӣ гардонидани ва ӯҳдадориро иҷро менамояд.

Ба дастдарорандаи ҳиссаи (қисми ҳиссаи) сармояи оинномавии ҷамъият ҳамаи ҳуқуқи ӯҳдадорихоӣ иштирокчии ҷамъият, ки то додани ҳисса (қисми ҳисса) пайдо шудааст, ба истиснои ҳуқуқи ӯҳдадорихоӣ пешбиниқардаи сарсатри 2 банди 2 моддаи 9 ва сарсатри 2 банди 2 моддаи 10 ҳамин Қонун мегузарад. Иштирокчии ҷамъият, ки ҳиссаи (қисми ҳиссаи) худро аз сармояи оинномавии ҷамъият додааст, дар назди ҷамъият оиди додани саҳм ба амволи то гузашт кардани ҳиссаи (қисми ҳиссаи) мазкур пайдошуда бо бадастдароварандаи он муштарақан ӯҳдадор мебошад.

6. Ҳиссаҳои сармояи оинномавии ҷамъият ба ворисони шахсони ҳуқуқие, ки иштирокчиёни ҷамъият мебошанд, мегузаранд.

Дар сурати барҳам хурдани шахси ҳуқуқӣ (иштирокчии ҷамъият) ҳиссаи ба ӯ тааллуқдошта, ки баъди ҳисобу китоб бо кредиторон боқи мондааст, дар байни иштирокчиёни шахси ҳуқуқии барҳамхурда тақсим карда мешавад, агар дар қонунҳо, дигар санадҳои меърию ҳуқуқӣ ё ҳуҷҷатҳои таъсисотии шахси ҳуқуқии барҳамхуранда қоидаи дигар пешбинӣ нашуда бошад.

Дар оинномаи ҷамъият мумкин аст пешбинӣ карда шавад, ки ба гузариш ва тақсими ҳиссаҳои муқаррарқардаи сарсатрҳои яқум ва дуёми ҳамин банд танҳо бо розигии иштирокчиёни боқимондаи ҷамъият роҳ дода мешавад.

7. Дар ҳолате, ки агар дар оинномаи ҷамъият зарурати гирифтани розигии иштирокчиёни ҷамъият барои додани ҳиссаи (қисми ҳиссаи) сармояи оинномавии ҷамъият ба иштирокчиёни ҷамъият ё шахсони сеюм, гузариши он ба

меросгирон ё ворисони он ё ин ки барои тақсими ҳисса дар байни иштирокчиёни шахси ҳуқуқии барҳамхуранда пешбинӣ шуда бошад, чунин розигӣ гирифташуда ҳисобида мешавад, ба шарте ки дар давоми сӣ рӯзи пас аз мурочиат ба иштирокчиёни ҷамъият ё дар давоми мӯҳлати дигари муайян кардаи оинномаи ҷамъият розигии хаттӣ ҳамаи иштирокчиёни ҷамъият гирифта шуда ё радди хаттӣ розигии ягон нафари иштирокчиёни ҷамъият гирифта нашуда бошад.

Дар ҳолате, ки дар оинномаи ҷамъият зарурати гирифтани розигии ҷамъият барои додани ҳиссаи (қисми ҳиссаи) сармояи оинномавии ҷамъият ба иштирокчиёни ҷамъият ё шахсони сеюм пешбинӣ шуда бошад, чунин розигӣ гирифташуда ҳисобида мешавад, ба шарте ки дар давоми сӣ рӯзи пас аз мурочиат ба ҷамъият ё дар давоми дигар мӯҳлати муайянкардаи оинномаи ҷамъият розигии хаттӣ ҷамъият гирифта шуда ё радди хаттӣ розигии ҷамъият гирифта нашуда бошад.

8. Дар сурати фурухтани ҳиссаи (қисми ҳиссаи) сармояи оинномавии ҷамъият дар савдои оммавӣ дар ҳолатҳои пешбиникардаи ҳамин Қонун ё дигар қонунҳо бадастдарорандаи ин ҳисса (қисми ҳисса) новобаста ба розигии ҷамъият ё иштирокчиёни он иштирокчии ҷамъият ҳисобида мешавад.

Моддаи 24. Гузариши ҳисса дар сармояи оинномавии ҷамъият аз рӯи мерос

Ҳиссаи иштирокчиёни ҷамъият ба меросгирони он мегузарад. Гузариши ҳисса ба меросгирон ва тақсими он дар байни якчанд меросгирон мувофиқи Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

Моддаи 25. Гарави ҳиссаҳо дар сармояи оинномавии ҷамъият

Иштирокчии ҷамъият ҳақ дорад ҳиссаи (қисми ҳиссаи) ба ӯ тааллуқдоштаи сармояи оинномавии ҷамъиятро ба иштирокчии дигари ҷамъият ё агар оинномаи ҷамъият манъ накунад, ба шахси сеюм бо розигии ҷамъият ва қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият, ки бо аксарияти овозҳои ҳамаи иштирокчиёни ҷамъият қабул шудааст, ба гарав диҳад, агар зарурати шумораи зиёди овозҳо барои қабули чунин қарор дар оинномаи ҷамъият пешбинӣ нашуда бошад. Овози иштирокчии ҷамъият, ки ҳиссаи (қисми ҳиссаи) худро гарав мондан мехоҳад, ҳангоми муайян намудани натиҷаи овоздиҳӣ ба ҳисоб гирифта намешавад.

Моддаи 26. Ҳиссаи (қисми ҳиссаи) сармояи оинномавии ҷамъиятро ба даст даровардани ҷамъият

1. Ҷамъият ҳақ надорад ҳиссаи (қисми ҳиссаи) сармояи оинномавии худро ба даст дарорад ба истиснои ҳолатҳои, ки ҳамин Қонун пешбинӣ кардааст.

2. Дар ҳолате, ки оинномаи ҷамъият гузашт кардани ҳиссаи (қисми ҳиссаи) иштирокчии ҷамъиятро ба шахсони сеюм манъ менамояд ва иштирокчиёни дигари ҷамъият аз ба даст даровардани он даст мекашанд, инчунин дар ҳолати рад кардани розигӣ барои гузашт кардани ҳисса (қисми ҳисса) ба иштирокчии ҷамъият ё шахси сеюм, агар зарурати гирифтани чунин розигӣ дар оинномаи

чамъият пешбинӣ шуда бошад, чамъият ўҳдадор аст бо талаби иштирокчии чамъият ҳиссаи (қисми ҳиссаи) ўро ба даст дарорад. Дар айни ҳол чамъият ўҳдадор аст ба иштирокчии чамъият арзиши ҳақиқии ин ҳисса (қисми ҳисса)-ро, ки он дар асоси маълумоти ҳисоботи муҳосибавии чамъият дар давраи охирини ҳисоботии пеш аз рӯзи мурочиати иштирокчии чамъият бо чунин талаб муайян карда мешавад, диҳад ё бо розигии иштирокчии чамъият ба ў амволи чунин арзиш доштара дар шакли асл (натура) диҳад.

3. Иштирокчии чамъият, ки ҳангоми таъсиси чамъият саҳми худро ба сармояи оинномавии чамъият дар мўҳлаташ пурра насупоридааст, инчунин ҷуброни пули ё дигар ҷуброни пешбиникардаи банди се моддаи 17 ҳамин қонунро дар мўҳлаташ пешниҳод накардааст, ҳиссааш ба чамъият мегузарад. Дар ин маврид чамъият ўҳдадор аст ба иштирокчии чамъият арзиши ҳақиқии қисми ҳиссаи ўро, ки ба қисми саҳми гузоштаи вай мутаносиб аст пардохт намояд ё бо розигии иштирокчии чамъият ба ў амволи дорои ҳамин арзишро дар шакли асл диҳад. Арзиши ҳақиқии қисми ҳисса дар асоси маълумоти ҳисоботи муҳосибавии чамъият дар давраи охирини ҳисоботи пеш аз рӯзи ба охир расидани мўҳлати саҳмгузорӣ ё додани ҷуброн муайян карда мешавад.

Дар оинномаи чамъият мумкин аст пешбинӣ карда шавад, ки як қисми ҳиссае, ки ба қисми саҳм пардохтнашуда ё маблағӣ (арзишӣ) ҷуброн мутаносиб аст, ба чамъият мегузарад.

4. Ҳиссаи иштирокчии чамъият, ки аз чамъият хориҷ шудааст, ба чамъият мегузарад. Дар ин маврид чамъият ўҳдадор аст ба иштирокчии хориҷгаштаи чамъият арзиши ҳақиқии ҳиссаи ўро пардохт намояд, ки он аз рӯи маълумоти ҳисоботи муҳосибавии чамъият дар давраи охирини ҳисоботи пеш аз санаи эътибори қонунӣ пайдо кардани қарори суд дар бораи хориҷ намудани ў муайян карда шуда ё бо розигии иштирокчии хориҷшудаи чамъият ба ў амволи дорои чунин арзиш дар шакли асл дода мешавад.

5. Дар сурати розӣ нашудани иштирокчиёни чамъият барои гузарондан ё тақсим кардани ҳиссаҳо дар мавридҳои пешбиникардаи банди шашумӣ моддаи 23 ҳамин Қонун, агар чунин розигӣ мутобиқи оинномаи чамъият зарур бошад, ҳисса ба чамъият мегузарад. Дар ин маврид чамъият ўҳдадор аст ба ворисони шахси ҳуқуқии аз нав таъсисёфта (иштирокчии чамъият) ё иштирокчиёни шахси ҳуқуқии барҳамхурда (иштирокчии чамъият) арзиши ҳақиқии ҳиссаро пардохт намояд, ки он дар асоси маълумоти ҳисоботи муҳосибавии чамъият дар давраи охирини ҳисоботии пеш аз нав таъсисёбӣ ё барҳамхурӣ муайян карда шуда ё бо розигии онҳо амволи дорои чунин арзишро дар шакли асл диҳад.

6. Дар сурати мутобиқи моддаи 28 ҳамин Қонун арзиши ҳақиқии ҳиссаи (қисми ҳиссаи) иштирокчии чамъиятро бо талаби кредиторони он пардохтани чамъият қисми ҳисса, ки арзиши ҳақиқии онро дигар иштирокчиёни чамъият напардохтаанд, ба чамъият мегузарад ва қисми боқимондаи ҳисса дар байни иштирокчиёни чамъият мутаносибан бар маблағгузори онҳо тақсим карда мешавад.

7. Ҳисса (қисми ҳисса) аз вақти талабро пешниҳод намудани иштирокчии чамъият дар бораи онро бадастдарории чамъият ё ба охир расидани мўҳлати

гузаштани сахм ё ин ки додани чуброн ё қувваи қонунӣ пайдо намудани қарори суд дар бораи аз ҷамъият хориҷ намудани иштирокчӣ ё розигиро барои гузариши ҳисса ба ворисони шахси ҳуқуқӣ, ки иштирокчиёни ҷамъият мебошанд, рад кардани ҳар кадом иштирокчии ҷамъият ё тақсими он дар байни иштирокчиёни шахси ҳуқуқии барҳамхӯрда (иштирокчии ҷамъият) ё арзиши ҳақиқии ҳиссаи (қисми ҳиссаи) иштирокчии ҷамъиятро бо талаби кредиторҳои он пардохтани ҷамъият ба ҷамъият мегузарад.

8. Ҷамъият ўҳдадор аст арзиши ҳақиқии ҳисса (қисми ҳисса)-ро пардохт намояд ё амволи дорои чунин арзишро дар шакли асл дар давоми як соли ба ҷамъият гузаштани ҳисса (қисми ҳисса) диҳад, агар оинномаи ҷамъият мўҳлати кўтоҳтарро пешбинӣ накарда бошад.

Арзиши ҳақиқии ҳисса (қисми ҳисса) аз ҳисоби фарқияти байни арзиши активҳои софи ҷамъият ва ҳаҷми сармояи оинномавии он пардохта мешавад. Дар мавриде, ки агар чунин фарқият нокифоя бошад, ҷамъият ўҳдадор аст сармояи оинномавии худро ба маблағи нарасида кам кунад.

Моддаи 27. Ҳиссаҳое, ки ба ҷамъият тааллуқ доранд

Ҳиссаҳое, ки ба ҷамъият тааллуқ доранд, хангоми муайян кардани натиҷаҳои овоздиҳӣ дар маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият, инчунин хангоми тақсим намудани фоида ва амволи ҷамъият дар сурати барҳам хӯрдани он ба ҳисоб гирифта намешаванд.

Ҳиссае, ки ба ҷамъият тааллуқ дорад, дар давоми як соли ба ҷамъият гузаштани он бояд бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият дар байни ҳамаи иштирокчиёни ҷамъият мутаносибан ба ҳиссаи онҳо дар сармояи оинномавии ҷамъият тақсим карда ё ба ҳама ё ин ки ба баъзе иштирокчиёни ҷамъият ва агар онро оинномаи ҷамъият манъ накунад, ба шахсони сеюм фурухта ва пурра пардохт карда шавад. Қисми тақсимнашуда ё нафурухтаи ҳисса бояд мутобиқи кам кардани сармояи оинномавии ҷамъият пардохта шавад. Фуруши ҳиссаҳо ба иштирокчиёни ҷамъият, ки дар натиҷаи он ҳаҷми ҳиссаҳои иштирокчиёни он тағйир меёбад, фуруши ҳиссаҳо ба шахсони сеюм, инчунин тағйиротҳое ки вобаста ба фуруши ҳиссаҳо ба ҳуҷҷатҳои таъсисоти ҷамъият ворид мешаванд, бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият яқдилона қабул карда мешаванд.

Хориҷ карда шуд (*Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656*).

Моддаи 28. Руёнидан аз ҳиссаи (қисми ҳиссаи) иштирокчии ҷамъият дар сармояи оинномавии ҷамъият

1. Бо талаби кредиторҳо руёндани ҳиссаи (қисми ҳиссаи) иштирокчии ҷамъият аз сармояи оинномавии ҷамъият аз рӯи қарзҳои иштирокчии ҷамъият танҳо дар асоси қарори суд дар сурати барои пушондани қарзҳо кофӣ набудани амволи дигари иштирокчии ҷамъият роҳ дода мешавад.

2. Дар мавриди руёнидан аз ҳиссаи (қисми ҳиссаи) иштирокчии ҷамъият дар сармояи оинномавии ҷамъият аз рӯи қарзҳои иштирокчии он ҷамъият ҳақ дорад ба кредиторҳо арзиши ҳақиқии ҳиссаи (қисми ҳиссаи) иштирокчии ҷамъиятро

пардохт намояд. Арзиши ҳақиқии ҳиссаи (қисми ҳиссаи) иштирокчии ҷамъият дар сармояи оинномавии ҷамъият дар асоси маълумоти ҳисоботи муҳосибавии ҷамъият дар давраи охирини ҳисоботи пеш аз санаи пешниҳоди талабот ба ҷамъият дар бораи руёнидани ҳиссаи (қисми ҳиссаи) иштирокчии ҷамъият аз рӯи қарзхояш муайян карда мешавад.

3. Дар мавриде, ки дар давоми се моҳи пас аз пешниҳоди талаботи кредиторҳо, ҷамъият ё иштирокчиёни он арзиши ҳақиқии ҳамаи ҳиссаи (ҳамаи қисми ҳиссаи) иштирокчии ҷамъиятро, ки аз он руёнидан карда мешавад, пардохт накунад, руёнидани ҳиссаи (қисми ҳиссаи) иштирокчии ҷамъият бо роҳи фурӯши он дар савдои оммавӣ сурат мегирад;

Моддаи 29. Аз ҷамъият баромадани иштирокчии ҷамъият

1. Иштирокчии ҷамъият ҳуқуқ дорад ҳар вақт новобаста аз розигии дигар иштирокчиёни он ё ҷамъият аз ҳайати ҷамъият барояд.

2. Дар сурати аз ҷамъият баромадани иштирокчии ҷамъият ҳиссаи $\bar{y}$ аз вақти додани ариза дар бораи баромадан аз ҷамъият ба ҷамъият мегузарад. Дар ин маврид ҷамъият $\bar{y}$ ҳададор аст ба иштирокчии ҷамъият, ки дар бораи баромадан аз ҷамъият ариза додааст, арзиши ҳақиқии ҳиссаи $\bar{y}$ ро пардохт намояд, ки он дар асоси маълумоти ҳисоботи муҳосибавии ҷамъият дар давоми як сола, ки ариза дар бораи баромадан аз ҷамъият дода шудааст, муайян карда мешавад ё бо розигии иштирокчии ҷамъият ба $\bar{y}$ амволи чунин арзишдоштаро дар шакли асл ва дар ҳолати пурра пардохт нашудани саҳми $\bar{y}$ дар сармояи оинномавии ҷамъият арзиши ҳақиқии як қисми ҳиссаи $\bar{y}$ ро, ки ба қисми пардохтшудаи саҳми мутаносиб аст, диҳад.

3. Ҷамъият $\bar{y}$ ҳададор аст ба иштирокчии ҷамъият, ки барои баромадан аз ҷамъият ариза додааст, арзиши ҳақиқии ҳиссаи $\bar{y}$ ё амволи чунин арзишдоштаро дар шакли асл дар давоми шаш моҳи ба охир расидани соли молиявӣ, ки дар тули он ариза дар барои баромадан аз ҷамъият дода шудааст, пардохт намояд, агар мӯҳлати камтар дар оинномаи ҷамъият пешбинӣ нашуда бошад.

Арзиши ҳақиқии ҳиссаи иштирокчии ҷамъият аз ҳисоби фарқияти байни арзиши активҳои софи ҷамъият ва ҳаҷми сармояи оинномавии ҷамъият пардохта мешавад. Дар мавриде, ки агар чунин фарқият барои пардохт ба иштирокчии ҷамъият, ки барои баромадан аз ҷамъият ариза додааст, барои арзиши ҳақиқии ҳиссаи $\bar{y}$ кофӣ набошад, ҷамъият $\bar{y}$ ҳададор аст сармояи оинномавии худро бо маблағи норасида кам кунад.

4. Аз ҷамъият баромадани иштирокчии ҷамъият $\bar{y}$ ро аз $\bar{y}$ ҳададорӣ дар назди ҷамъият оиди гузоштани саҳм ба амволи ҷамъият, ки то додани аризаи баромадан аз ҷамъият пайдо шудааст, озод намекунад.

БОБИ 4. АМВОЛИ ҶАМЪИЯТ

Моддаи 30. Ташкил кардани амволи ҷамъият

1. Амволи чамъият аз ҳисоби сахми муассисони (иштирокчиёни) он, даромадҳои гирифтаи чамъият, инчунин дигар сарчашмаҳои манъ накардаи қонунгузорӣ ташкил карда мешавад.

2. Чамъият ҳақ дорад бо тартиб ва дар ҳаҷми пешбиникардаи қонунгузорӣ ва ҳуҷҷатҳои таъсисномаи чамъият фонди захира ва дигар фондҳо барпо намояд.

3. Амволи чамъият дар баланси он ба ҳисоб гирифта мешавад.

Моддаи 31. Саҳм ба амволи чамъият

1. Иштирокчиёни чамъият ӯҳдадоранд, агар дар оинномаи чамъият пешбинӣ шуда бошад, бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият ба амволи чамъият саҳм гузоранд.

Қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият оиди саҳмгузорӣ ба амволи чамъият мумкин аст бо овоздиҳии на камтар аз се ду ҳиссаи шумораи овозҳои умумии иштирокчиёни чамъият қабул карда шавад, агар зарурияти шумораи зиёди овозҳо барои қабули чунин қарор дар оинномаи чамъият пешбинӣ карда нашуда бошад.

2. Иштирокчиёни чамъият ӯҳдадоранд ба амволи чамъият мутаносибан ба ҳиссаҳои онҳо дар сармояи оинномавии чамъият саҳм гузоранд, агар дар оиннома тартиби дигари муайян намудани ҳаҷми саҳм ба амволи чамъият пешбинӣ нашуда бошад.

Дар оинномаи чамъият арзиши зиёдтарини саҳм дар амволи чамъият, ки ҳамаи иштирокчиёни чамъият ё иштирокчиёни муайяни он мегузоранд, инчунин дигар маҳдудиятҳои вобаста ба саҳмгузорӣ ба амволи чамъият пешбинӣ шуда метавонанд. Маҳдудиятҳои, ки вобаста ба саҳмгузорӣ ба амволи чамъият барои иштирокчиёни муайяни чамъият муқаррар шудааст, дар сурати бегона шудани ҳиссаи (қисми ҳиссаи) ӯ нисбати харидори ҳисса (қисми ҳисса) амал намекунад.

3. Саҳм ба амволи чамъият бо пул гузошта мешавад, агар дар оинномаи чамъият ё қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият қоидаи дигаре пешбинӣ нашуда бошад.

4. Саҳм дар амволи чамъият ҳаҷм ва арзиши номиналии ҳиссаҳои иштирокчиёни чамъиятро дар сармояи оинномавии чамъият тағйир намедихад.

Моддаи 32. Тақсими фоидаи чамъият дар байни иштирокчиёни чамъият

1. Чамъият ҳақ дорад фоидаи софи худро дар байни иштирокчиёни чамъият тақсим кунад. Қарор дар бораи тақсими қисми фоидаи чамъият дар байни иштирокчиёни чамъият аз тарафи маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият қабул карда мешавад.

2. Як қисми фоидаи чамъият, ки барои тақсим дар байни иштирокчиёни он таъин шудааст, мутаносибан ба саҳми онҳо дар сармояи оинномавии чамъият тақсим карда мешавад.

Дар оинномаи чамъият ҳангоми тасдиқи он ё бо роҳи ба оинномаи чамъият ворид кардани тағйирот бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият, ки

ҳамаи иштирокчиёни чамъият яқдилона қабул менамоянд, мумкин аст тартиби дигари тақсими фоида дар байни иштирокчиёни чамъият муқаррар карда шавад.

Моддаи 33. Маҳдудияти тақсими фоидаи чамъият дар байни иштирокчиёни чамъият. Маҳдудияти пардохти фоидаи чамъият ба иштирокчиёни чамъият

1. Чамъият дар мавридҳои зерин ҳақ надорад дар бораи тақсими фоидаи худ дар байни иштирокчиёни чамъият қарор қабул кунад:

- то пардохти пурраи ҳамаи сармояи оинномавии чамъият;
- то пардохти арзиши ҳақиқии ҳиссаи (қисми ҳиссаи) иштирокчиёни чамъият дар ҳолатҳои пешбиникардаи ин Қонун;
- агар дар вақти қабули чунин қарор чамъият мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи муфлисшавии корхонаҳо" ба аломатҳои муфлисшавӣ ҷавобгӯ бошад ё ин аломатҳо дар натиҷаи қабули чунин қарор дар чамъият пайдо шавад;
- агар ҳангоми қабули чунин қарор арзиши активҳои софи чамъият аз сармояи оинномавӣ ва фонди захира кам бошад ё дар натиҷаи қабули чунин қарор ҳаҷми онҳо кам шавад;
- дар ҳолатҳои дигари пешбиникардаи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон.

2. Чамъият дар мавридҳои зерин ҳақ надорад ба иштирокчиёни чамъият фойдаро пардохт намояд, ки қарор дар бораи тақсими он дар байни иштирокчиёни чамъият қабул шудааст:

- агар ҳангоми пардохт чамъият тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи муфлисшавии корхонаҳо" ҷавобгӯи аломатҳои муфлисӣ бошад ё агар ин аломатҳо дар чамъият дар натиҷаи пардохт ба амалояд;
- агар дар лаҳзаи пардохт арзиши активҳои софи чамъият аз сармояи оинномавӣ ва фонди захира кам бошад ё дар натиҷаи пардохт онҳо кам шаванд;
- дар ҳолатҳои дигаре, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ кардааст.

Баъди қатъ ёфтани ҳолатҳои дар ин банд нишон додашуда чамъият ӯҳдадор аст ба иштирокчиёни чамъият фойдаро пардохт намояд, агар ки қарор дар бораи тақсими он дар байни иштирокчиёни чамъият қабул шуда бошад.

Моддаи 34. Паҳн кардани вомбаргҳо аз ҷониби чамъият

1. Чамъият ҳақ дорад вомбаргҳо ва дигар қоғазҳои қиматноки эмиссиониро бо тартиби муқарраркардаи қонунгузорӣ дар бораи қоғазҳои қиматнок паҳн намояд.

2. Чамъият ҳақ дорад вомбаргҳоро ба маблағе, ки аз ҳаҷми сармояи оинномавии он ё миқдори таъминоте, ки шахсони сеюм бо ин мақсад ба чамъият додаанд, барзиёд нест, баъди пардохти пурраи сармояи оинномавӣ паҳн намояд.

3. Дар сурати набудани таъмине, ки шахсони сеюм бо мақсади кафолатнок гардондани иҷрои ӯҳдадорихо дар назди соҳибони вомбаргҳо медиҳанд, паҳн намудани вомбаргҳо аз ҷониби чамъият на барвақтар аз соли сеюми мавҷудияти

чамъият ба шарти то ин вақт дуруст тасдиқ кардани ду баланси солонаи чамъият роҳ дода мешавад.

БОБИ 5. ИДОРАКУНИ ДАР ЧАМЪИЯТ

Моддаи 35. Мақомоти чамъият

1. Мақомоти чамъият инҳоянд:

- а) маҷлиси умумии иштирокчиёни он, ки мақоми олии чамъият мебошад;
- б) мақоми иҷроияи чамъият, ки аз мақомоти яккасардорӣ (инфиродрӣ) ва дастҷамъӣ иборат аст.

2. Оинномаи чамъият мумкин аст таъсис додани Шӯрои директорон (Шӯрои мушоҳидакорон) ва комиссияи тафтишоти (ревизори)-ро пешбинӣ намояд.

3. Салоҳияти мақомоти чамъият, инчунин тартиби аз тарафи онҳо қабул намудани қарор, ё аз номи чамъият баромад карданро ҳамин Қонун ва оинномаи чамъият муайян менамояд.

Моддаи 36. Маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият

1. Маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият мақомоти олии чамъият мебошад.

Ҳамаи иштирокчиёни чамъият ҳуқуқ доранд дар маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият иштирок намоянд, дар муҳокимаи масъалаҳои рӯзнома ширкат варзанд ва ҳангоми қабули қарорҳо овоз диҳанд.

Нишондодҳои ҳуҷҷатҳои таъсисоти чамъият ё қарори мақомоти чамъият, ки ин ҳуқуқҳои иштирокчиёни чамъиятро маҳдуд месозанд, эътибор надоранд.

Ҳар иштирокчии чамъият дар маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият шумораи овозҳоеро дорад, ки ба ҳиссаи $\bar{y}$ дар сармояи оинномавии чамъият мутаносиб аст, ба истиснои ҳолатҳои, ки ҳамин Қонун пешбинӣ кардааст.

Дар оинномаи чамъият ҳангоми таъсисдиҳии он ё бо роҳи ворид намудани тағйирот ба оинномаи чамъият бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият, ки ҳамаи онҳо якдилона қабул намудаанд, мумкин аст тартиби дигари муайян намудани шумораи овозҳои иштирокчиёни чамъият муқаррар карда шавад.

2. Тағйирот ва хориҷ кардани нишондодҳои оинномаи чамъият, ки чунин тартиботро муқаррар менамояд, бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият, ки ҳамаи иштирокчиёни чамъият якдилона қабул мекунанд, амалӣ гардонда мешавад.

Моддаи 37. Салоҳияти маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият

1. Салоҳияти маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъиятро оинномаи чамъият мутобиқи ҳамин Қонун муайян менамояд.

2. Ба салоҳияти махсуси маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият инҳо дохил мешавад:

1) муайян кардани самтҳои асосии ҷаъолияти ҷамъият, инчунин қабули қарорҳои оиди иштирок дар асосиатсияҳо ва дигар идтиҳодияҳои ташкилотҳои тичоратӣ;

2) тағйир додани оинномаи ҷамъият, аз ҷумла тағйир додани ҳаҷми сармои оинномавии ҷамъият;

3) ворид кардани тағйирот ба шартномаи таъсисотӣ;

4) таъсис додани мақомоти иҷроияи ҷамъият ва пеш аз мӯҳлат қатъ намудани ваколати онҳо, инчунин қабули қарор оиди додани ваколатҳои мақомоти яккасардории иҷроияи ҷамъият ба ташкилоти тичоратӣ ё соҳибкори инфродӣ (минбаъд-роҳбар), тасдиқ кардани ҷунин роҳбар ва шартҳои шартнома бо ӯ;

5) интиҳоб ва пеш аз мӯҳлат қатъ кардани ваколатҳои комиссияи тафтишотии (ревизорӣ) ҷамъият;

6) тасдиқи ҳисоботи солона ва баланси солонаи муҳосибавӣ;

7) қабули қарор оиди тақсими ғоидаи софи ҷамъият дар байни иштирокчиёни ҷамъият;

8) тасдиқи (қабули) ҳуҷҷатҳои танзимкунандаи ҷаъолияти дохилии ҷамъият (ҳуҷҷатҳои дохилии ҷамъият);

9) қабули қарор оиди вомбаргҳо ва дигар қоғазҳои қиматноки эмиссиониро паҳн кардани ҷамъият;

10) таъин кардани тафтиши аудиторӣ, тасдиқи аудитор ва муайян намудани ҳаҷми пардохти хизмати ӯ;

11) қабули қарор оиди азнавташкилдихӣ ё барҳам додани ҷамъият;

12) таъин кардани комиссияи барҳамдихӣ ва тасдиқи баланси барҳамдихӣ;

13) ҳалли дигар масъалаҳои пешбиниқардаи ҳамин Қонун.

Масъалаҳоеро, ки ба салоҳияти истисноии маҳсуси маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият дохил мешаванд, барои ҳалли Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидақорони) ҷамъият, ба истисноии ҳолатҳои пешбиниқардаи ҳамин Қонун, инчунин барои ҳалли мақомоти иҷроияи ҷамъият додан мумкин нест.

Моддаи 38. Маҷлиси умумии навбатии иштирокчиёни ҷамъият

1. Маҷлиси умумии навбатии иштирокчиёни ҷамъият аз тарафи мақомоти иҷроияи ҷамъият дар мӯҳлати муайянқардаи оинномаи ҷамъият, вале соли на камтар аз як маротиба даъват ва гузаронида мешавад.

2. Дар оинномаи ҷамъият бояд мӯҳлати гузаронидани маҷлиси умумии навбатии иштирокчиёни ҷамъият, ки дар он натиҷаҳои солонаи ҷаъолияти ҷамъият тасдиқ мегардад, муайян қарда шавад. Ин маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият бояд на дертар аз се моҳи баъди ба охир расидани соли молиявӣ гузаронда шавад.

Моддаи 39. Маҷлиси умумии ғайринавбатии иштирокчиёни ҷамъият

1. Маҷлиси умумии ғайринавбатии иштирокчиёни ҷамъият дар ҳолатҳои муайянкардаи оинномаи ҷамъият, инчунин дар ҳар ҳолати дигар гузаронда мешавад, агар гузарондани ҷумҳурии маҷлиси умумиро манфиати ҷамъият ва иштирокчиёни он тақозо намоянд.

2. Маҷлиси умумии ғайринавбатии иштирокчиёни ҷамъият бо ташаббуси мақомоти иҷроияи ҷамъият бо талаби Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) ҷамъият, комиссияи тафтишотии (ревизори) ҷамъият, аудитор, инчунин иштирокчиёни ҷамъият, ки дар маҷмӯъ на камтар аз даҳ яки шумораи умумии овозҳои иштирокчиёни ҷамъиятро соҳиб мебошанд, даъват карда мешавад.

Мақомоти иҷроияи ҷамъият ӯҳдадор аст дар давоми панҷ рӯзи санаи гирифтани талабнома оиди гузарондани маҷлиси умумии ғайринавбатии иштирокчиёни ҷамъият талаби мазкурро баррасӣ намуда, оиди гузарондани маҷлиси умумии ғайринавбатии иштирокчиёни ҷамъият ё оиди рад кардани он қарор қабул намояд. Қарори рад кардани гузарондани маҷлиси умумии ғайринавбатии иштирокчиёни ҷамъиятро мақомоти иҷроияи ҷамъият мумкин аст танҳо дар ҳолатҳои зерин қабул намояд:

агар тартиби муқаррар кардаи Қонуни мазкур оиди пешниҳоди талаби гузарондани маҷлиси умумии ғайринавбатии иштирокчиёни ҷамъият риоя нашуда бошад;

агар ягон таъсирҳои манфӣ, ки барои дохил кардан ба рӯзномаи маҷлиси умумии ғайринавбатии иштирокчиёни ҷамъият пешниҳод шудааст, ба салоҳияти он дохил нашавад ё ба талаботи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқат накунад.

Мақомоти иҷроияи ҷамъият ҳақ надорад ба ифодаи таъсирҳои манфӣ, ки барои дохил кардан ба рӯзномаи маҷлиси умумии ғайринавбатии иштирокчиёни ҷамъият пешниҳод шудааст, тағйирот дарорад, инчунин шакли пешниҳодшудаи гузарондани маҷлиси умумии ғайринавбатии иштирокчиёни ҷамъиятро тағйир диҳад.

Дар қатори таъсирҳои манфӣ, ки барои дохил кардан ба рӯзномаи маҷлиси умумии ғайринавбатии иштирокчиёни ҷамъият пешниҳод шудааст, мақомоти иҷроияи ҷамъият бо ташаббуси худ ҳақ дорад ба он таъсирҳои манфӣ дохил кунад.

3. Дар сурати қабули қарор оиди гузарондани маҷлиси умумии ғайринавбатии иштирокчиёни ҷамъият маҷлиси мазкур бояд на дертар аз чилу панҷ рӯзи гирифтани талаб оиди гузарондани он гузаронда шавад.

4. Дар ҳолате, ки дар давоми мӯҳлати муқарраркардаи ҳамаи Қонун қарори гузарондани маҷлиси умумии ғайринавбатии иштирокчиёни ҷамъият қабул нашавад ё қарори рад кардани гузарондани он қабул шавад, маҷлиси умумии ғайринавбатии иштирокчиёни ҷамъият мумкин аст аз ҷониби мақомот ё шахсон, ки гузарондани онро талаб менамоянд, даъват карда шавад.

Дар ин ҳолат мақомоти иҷроияи ҷамъият ӯҳдадор аст ба ин мақомот ё шахсон рӯйхати иштирокчиёни ҷамъиятро бо суроғи онҳо диҳад.

Харочоти тайёрӣ, даъват ва гузарондани чунин маҷлиси умумӣ мумкин аст бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият аз ҳисоби маблағи ҷамъият ҷуброн карда шавад.

Моддаи 40. Тартиби даъвати маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият

1. Мақомот ё шахсоне, ки маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъиятро даъват мекунанд, ўҳдадоранд на дертар аз сӣ рӯзи то гузарондани он ба суроғаи дар рӯйхати иштирокчиёни ҷамъият нишондодашуда ё ба тарзи дигари пешбиниқардаи оинномаи ҷамъият дар ин бора бо мактуби фармоишӣ ба ҳар қадом иштирокчии ҷамъият хабар диҳанд.

2. Дар огоҳнома бояд вақт ва ҷои гузарондани маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият, инчунин рӯзномаи пешниҳодшуда нишон дода шавад.

Ҳар иштирокчии ҷамъият ҳақ дорад дар бораи ба рӯзномаи маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият дохил кардани масъалаҳои иловагӣ на дертар аз понздаҳ рӯзи то гузарондани он таклиф пешниҳод намояд. Масъалаҳои иловагӣ ба рӯзномаи маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият дохил карда мешаванд.

Мақомот ё шахсоне, ки маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъиятро даъват менамоянд, ҳақ надоранд ба тавсия тағйирот оиди масъалаҳои иловагии пешниҳодшударо барои ба рӯзномаи маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият дохил намоянд.

Дар ҳолате, ки бо таклифи иштирокчиёни ҷамъият ба рӯзномаи аввалаи маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият тағйирот дароварда шавад, мақомот ё шахсоне, ки маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъиятро даъват менамоянд, ўҳдадоранд на дертар аз даҳ рӯзи то гузарондани он ҳамаи иштирокчиёни ҷамъиятро дар бораи тағйироти ба рӯзнома ворид гардида ба тарзе, ки дар банди 1 ҳамин модда нишон дода шудааст, огоҳ намоянд.

3. Ба ахборот ва маводе, ки ба иштирокчиёни ҷамъият ҳангоми тайёр кардани маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият пешниҳод карда мешавад, ҳисоботи солонаи ҷамъият, ҳулосаи комиссияи тафтишотии (ревизори) ҷамъият ва аудитор аз рӯи натиҷаҳои тафтиши ҳисоботи солона ва балансҳои солонаи муҳосибавии ҷамъият, маълумот дар бораи номзад (номзадҳо) ба мақомоти иҷроияи ҷамъият, Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидақорони) ҷамъият ва комиссияи тафтишотии (ревизори) ҷамъият, лоиҳаи тағйироту иловаҳои ба ҳуҷҷатҳои таъсисотии ҷамъият воридшаванда, ё лоиҳаи ҳуҷҷатҳои таъсисотии ҷамъият дар таҳрири нав, лоиҳаи ҳуҷҷатҳои дохилии ҷамъият, инчунин дигар ахбороти (маводҳои) пешбиниқардаи оинномаи ҷамъият дохил мешаванд.

Агар дар оинномаи ҷамъият тартиби дигари бо мавод шиносондани иштирокчиёни ҷамъият пешбинӣ нашуда бошад, мақомот ё шахсоне, ки маҷлиси умумии ғайринавбатии иштирокчиёни ҷамъиятро даъват менамоянд, ўҳдадоранд ба онҳо ахборот ва маводро яқзоя бо огоҳномаи оиди гузарондани маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият фиристонанд, дар сурати тағйир ёфтани рӯзнома маводи дахлдор яқзоя бо огоҳномаи оиди чунин тағйирот фиристонда мешавад.

Ин ахбороту мавод дар давоми сӣ рӯзи то гузарондани маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият бояд ба ҳамаи иштирокчиёни ҷамъият барои шиносои дар бинои мақомоти иҷроияи ҷамъият пешниҳод карда шавад.

4. Дар сурати вайрон кардани тартиби даъвати маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият, ки ҳамин модда муқаррар намудааст, чунин маҷлиси умумӣ салоҳиятнок шуморида мешавад, агар дар он ҳамаи иштирокчиёни ҷамъият иштирок дошта бошанд.

Моддаи 41. Тартиби гузарондани маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият

1. Маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият бо тартибе, ки ҳамин Қонун, оинномаи ҷамъият ва ҳуҷҷатҳои дохилии он муқаррар кардаанд, гузаронда мешавад. Дар он қисме, ки бо ҳамин Қонун, оинномаи ҷамъият ва ҳуҷҷатҳои дохилии ҷамъият танзим карда нашудааст, тартиби гузарондани маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият муқаррар карда мешавад.

2. Пеш аз кушодашавии маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият бақайдгирии иштирокчиёни омадаи ҷамъият гузаронда мешавад.

Иштирокчиёни ҷамъият ҳақ доранд дар маҷлиси умумӣ шахсан ё ба воситаи намоёндагони худ иштирок намоянд.

Намоёндагони иштирокчиёни ҷамъият бояд ҳуҷҷатҳоро, ки ваколати онҳоро тасдиқ мекунад, пешниҳод намоянд.

Иштирокчиёни бақайд нагирифтаи ҷамъият (намоёндаи иштирокчиёни ҷамъият) ҳақ надорад дар овоздиҳӣ иштирок намояд.

3. Маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъиятро шахсе, ки вазифаи мақомоти яккасардорӣ иҷроияро амалӣ менамояд ё шахсе, ки ба мақомоти дастаҷамъии иҷроияи ҷамъият сардорӣ мекунад, мекушояд. Маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъиятро, ки Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) ҷамъият, комиссияи тафтишотӣ (ревизори) ҷамъият, аудитор ё иштирокчиёни ҷамъият даъват кардаанд, раиси Шӯрои директорон (Шӯрои мушоҳидакорони) ҷамъият, раиси комиссияи тафтишотӣ (ревизори) ҷамъият, аудитор ё яке аз иштирокчиёни ҷамъият, ки ин маҷлиси умумиро даъват кардаанд, мекушояд.

4. Маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият ҳақ дорад танҳо аз рӯи масъалаҳои рӯзнома, ки мутобиқи банди 1 ва 2 моддаи 40 ҳамин Қонун ба иштирокчиёни ҷамъият хабар дода шудааст, қарор қабул кунад, ба истиснои ҳолатҳое, ки агар дар ин маҷлиси умумӣ ҳамаи иштирокчиёни ҷамъият иштирок дошта бошанд.

5. Қарорҳо аз рӯи масъалаҳое, ки дар зербанди 2 банди дуюми моддаи, 37 ҳамин Қонун нишон дода шудааст, инчунин аз рӯи масъалаҳои дигаре, ки оинномаи ҷамъият муайян кардааст, бо аксарияти на камтар аз се ду ҳиссаи овозҳои шумораи умумии овозҳои иштирокчиёни ҷамъият қабул карда мешавад, агар зарурати шумораи зиёди овозҳоро барои қабули чунин қарор ҳамин Қонун ё оинномаи ҷамъият пешбинӣ накарда бошад.

Қарорхоро аз рӯи масъалаҳое, ки дар зербандҳои 3 ва 11 банди дуюми моддаи 37 ҳамин Қонун нишон дода шудааст, ҳамаи иштирокчиени ҷамъият якдилона қабул мекунад.

Қарорҳои боқимонда бо аксарияти овозҳои шумораи умумии овозҳои иштирокчиени ҷамъият қабул карда мешаванд, агар зарурати шумораи овозҳои барои қабули чунин қарорҳо дар ҳамин Қонун ё оинномаи ҷамъият пешбинӣ нашуда бошад.

6. Қарорҳои маҷлиси умумии иштирокчиени ҷамъият бо овоздиҳии қушод қабул карда мешавад, агар дар оинномаи ҷамъият тартиби дигари қабули қарорҳо пешбинӣ нашуда бошад.

Моддаи 42. Қарори маҷлиси умумии иштирокчиени ҷамъият, ки бо роҳи гузаронидани овоздиҳии ғоибона (бо роҳи пурсиш) қабул мешавад

1. Қарори маҷлиси умумии иштирокчиени ҷамъият мумкин аст бе гузарондани маҷлис (иштироки якҷояи иштирокчиени ҷамъият барои муҳокимаи масъалаҳои рӯзнома ва қабули қарорҳо аз рӯи масъалаҳои ба овоздиҳӣ гузошташуда) бо роҳи гузарондани овоздиҳии ғоибона (бо роҳи пурсиш) қабул карда шавад. Чунин овоздиҳӣ мумкин аст бо роҳи ивази ҳуччатҳои тавассути почта, алоқаи телеграф, телетайпӣ, телефонӣ, электронӣ ва ғайраҳо, ки саҳеҳии хабарҳои дода ва қабулшаванда ва тасдиқи ҳуччатҳои онҳоро таъмин менамояд, гузаронда шавад.

Қарори маҷлиси умумии иштирокчиени ҷамъият аз рӯи масъалаҳое, ки дар зербанди 6 банди дуюми моддаи 37 ҳамин Қонун нишон дода шудааст, бо роҳи гузарондани овоздиҳии ғоибона (бо роҳи пурсиш) қабул шуда наметавонад.

2. Ҳангоми қарор қабул кардани маҷлиси умумии иштирокчиени ҷамъият бо роҳи гузарондани овоздиҳии ғоибона (бо роҳи пурсиш) бандҳои 2, 3 ва 4 моддаи 41 ҳамин Қонун, инчунин нишондодҳои бандҳои 1, 2 ва 3 моддаи 40 ҳамин Қонун дар қисми мӯҳлатҳои пешбиникардаи онҳо татбиқ карда намешавад.

3. Тартиби гузарондани овоздиҳии ғоибона бо ҳуччати дохилии ҷамъият муайян карда мешавад, ки он бояд ҳатман ба ҳамаи иштирокчиени ҷамъият хабар додани рӯзномаи пешниҳодшуда, имконияти то оғози овоздиҳӣ ба ҳамаи ахбору маводи зарурӣ шинос шудани ҳамаи иштирокчиени ҷамъият, имконияти пешниҳоди таклифҳои оиди ба рӯзнома дохил кардани масъалаҳои иловагӣ, ҳатман ба ҳамаи иштирокчиени ҷамъият то оғози овоздиҳӣ хабар додани рӯзномаи тағйирёфта, инчунин мӯҳлати ба охир расидани тартиби овоздиҳиро пешбинӣ намояд.

Моддаи 43. Аз ҷониби иштирокчии ягонаи ҷамъият қабул кардани қарорҳо аз рӯи масъалаҳое, ки ба салоҳияти маҷлиси умумии иштирокчиени ҷамъият мансубанд

Дар ҷамъияте, ки аз як нафар иштирокчӣ иборат аст, қарорҳо аз рӯи масъалаҳое, ки ба салоҳияти маҷлиси умумии иштирокчиени ҷамъият мансубанд, аз ҷониби иштирокчии ягона шахсан қабул карда ва ҳаттӣ ба расмият дароварда мешавад. Дар ин маврид нишондодҳои моддаҳои 38, 39, 40, 41, 42 ва

47 ҳамин Қонун татбиқ намегардад, ба истиснои нишондодҳое, ки ба мӯҳлатҳои гузарондани маҷлиси умумии солонаи иштирокчиени ҷамъият дахл доранд.

Моддаи 44. Мақомоти иҷроияи ҷамъият

1. Роҳбарӣ ба фаъолияти ҷорӣ ҷамъият аз ҷониби мақоми яккасардории иҷроияи ҷамъият ва мақоми иҷроияи дастҷамъии ҷамъият амалӣ гардонда мешавад. Мақомоти иҷроияи ҷамъият ба маҷлиси умумии иштирокчиени ҷамъият ва Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) ҷамъият ҳисоботдиҳанда мебошад.

2. Додани ҳуқуқи овоз аз ҷониби аъзои Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) ҷамъият, аъзои мақоми иҷроияи дастҷамъии ҷамъият ба шахси дигар, аз ҷумла ба аъзои дигари Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) ҷамъият, ба аъзои дигари мақоми иҷроияи дастҷамъии ҷамъият роҳ дода намешавад.

Моддаи 45. Мақомоти яккасардории иҷроияи ҷамъият

1. Мақомоти яккасардории иҷроияи ҷамъият (директори генералӣ ё директор)-ро маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият ба мӯҳлати муайян кардаи оинномаи ҷамъият интихоб мекунад. Мақомоти яккасардории иҷроияи ҷамъият мумкин аст, инчунин аз ҳисоби шахси ғайри иштирокчии он интихоб карда шавад.

Шартномаи байни ҷамъият ва шахси иҷрокунандаи вазифаи мақомоти яккасардории иҷроияи ҷамъиятро аз номи ҷамъият шахси раискунандаи маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият, ки дар он шахси иҷрокунандаи вазифаи мақомоти яккасардории иҷроияи ҷамъият интихоб шудааст, ё иштирокчии ҷамъият, ки бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият ваколатдор гардидааст, имзо мекунад.

2. Танҳо шахси воқеӣ ба сифати мақомоти яккасардории иҷроияи ҷамъият баромад карда метавонад, ба истиснои ҳолате, ки моддаи 46 ҳамин Қонун пешбинӣ кардааст.

3. Мақомоти яккасардории иҷроияи ҷамъият метавонад:

1) аз номи ҷамъият бидуни ваколатнома амал намояд, аз ҷумла аз манфиатҳои он намояндагӣ ва аҳдхоро амалӣ намояд;

2) барои ҳуқуқи намояндагӣ аз номи ҷамъият ваколатнома аз ҷумла ваколатномаи дорой ҳуқуқи боварӣ медиҳад;

3) дар бораи ба вазифа таъин кардани кормандони ҷамъият, ба кори дигар гузарондан ва хорич намудани онҳо фармон бароварда, чораҳои мукофотониرو татбиқ намуда ва ҷазои интизомӣ медиҳад;

4) дигар ваколатҳоро, ки ҳамин Қонун ё оинномаи ҷамъият ба салоҳияти маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият, Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) ҷамъият ва мақомоти яккасардории иҷроияи ҷамъият мансуб надонистааст, амалӣ мегардонад.

4. Тартиби фаъолияти мақомоти яккасардории иҷроияи ҷамъият ва қарор қабул кардани онро оинномаи ҷамъият, ҳуҷҷатҳои дохилии ҷамъият, инчунин шартномаи бастаи байни ҷамъият ва шахсе, ки вазифаи мақомоти яккасардории иҷроияи онро иҷро менамояд, муқаррар мекунад.

Моддаи 46. Мақомоти дастаҷамъии иҷроияи ҷамъият

1. Агар дар оинномаи ҷамъият дар қатори мақомоти яккасардории иҷроияи ҷамъият, инчунин таъсис додани мақомоти дастаҷамъии иҷроияи ҷамъият (садорат, маъмурият ва ғайра) пешбинӣ шуда бошад, чунин мақомотро маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият ба миқдори ва мӯҳлати муайнкардаи оинномаи ҷамъият интихоб мекунад.

Танҳо шахси воқеӣ, ки метавонад иштирокчии ҷамъият набошад, узви мақомоти иҷроияи ҷамъият буда метавонад.

Мақомоти дастаҷамъии иҷроияи ҷамъият ваколатҳои ба салоҳияти он додаи оинномаи ҷамъиятро амалӣ мегардонад.

Вазифаи раисии мақомоти дастаҷамъии иҷроияи ҷамъиятро шахсе, ки вазифаи мақомоти яккасардории иҷроияи ҷамъиятро ба амал мебарорад, иҷро менамояд, ба истиснои ҳолате, ки агар ваколатҳои мақомоти яккасардории иҷроияи ҷамъият ба роҳбар супорида шуда бошад.

2. Аъзои мақомоти иҷроияи дастаҷамъии ҷамъият аъзои комиссияи тафтишотии (ревизори) ҷамъият шуда наметавонад.

3. Тартиби фаъолияти мақомоти дастаҷамъии иҷроияи ҷамъият ва қарор қабул намудани онро оинномаи ҷамъият ва ҳуҷҷатҳои дохилии ҷамъият муқаррар мекунад.

Моддаи 47. Ба роҳбар додани ваколатҳои мақомоти яккасардории иҷроияи ҷамъият

Ҷамъият ҳақ дорад тибқи шартнома ваколатҳои мақомоти яккасардории иҷроияи худро ба роҳбар диҳад, агар чунин имконият бевосита дар оинномаи ҷамъият пешбинӣ шуда бошад.

Шартнома ба роҳбар аз номи ҷамъият ва аз ҷониби шахси раисикунандаи маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият, ки шартҳои шартномаро бо роҳбар тасдиқ намудааст ё иштирокчии ҷамъият, ки бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият ваколатдор шудааст, имзо карда мешавад.

Моддаи 48. Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) ҷамъият

1. Оинномаи ҷамъият таъсиси Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) ҷамъиятро пешбинӣ карда метавонад.

Салоҳияти Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) ҷамъиятро оинномаи ҷамъият тибқи ҳамин Қонун муайян менамояд.

2. Тартиби таъсис ва фаъолияти Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) ҷамъият, инчунин тартиби қатъ ёфтани ваколатҳои аъзои

Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) чамъият дар оинномаи чамъият муайян карда мешавад.

Аъзои мақомоти иҷроияи дастачамъии чамъият бештар аз чоряки ҳайати Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) чамъиятро ташкил дода наметавонад. Шахсе, ки вазифаи мақомоти яккасардории иҷроияи чамъиятро иҷро менамояд, дар як вақт наметавонад раиси Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) чамъият бошад.

3. Аъзои Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) чамъият, шахсе, ки вазифаи мақомоти яккасардории иҷроияи чамъият ва аъзои мақомоти иҷроияи дастачамъии чамъият, ки иштирокчиёни чамъият намебошанд, метавонанд дар маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият бо ҳуқуқи овози машваратӣ ширкат намоянд.

Моддаи 49. Шикоят оиди қарорҳои мақомоти идоракунии чамъият

1. Қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъиятро, ки бо вайрон кардани талаботи ҳамин Қонун, дигар санадҳои меъёрию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, оинномаи чамъият қабул шудааст ва ҳуқуқи манфиатҳои қонунии иштирокчии чамъиятро вайрон мекунад, мумкин аст суд аз рӯи аризаи иштирокчии чамъият, ки дар овоздихӣ иштирок накардааст ё муқобили қарор овоз додааст, беътибор эътироф намояд. Чунин ариза мумкин аст дар давоми ду моҳе, ки иштирокчии чамъият дар бораи қарори қабулшуда огоҳ шудааст ё бояд огоҳ мешуд, дода шавад. Дар ҳолате, ки агар иштирокчии чамъият дар маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият, ки қарори арзшавандаро қабул намудааст, иштирок карда бошад, аризаи мазкур мумкин аст дар давоми ду моҳи қабули чунин қарор дода шавад.

2. Суд ҳақ дорад бо назардошти ҳамаи ҳолатҳои парванда қарори арзшавандаро эътиборнок ҳисобад, агар овоздихии иштирокчии чамъият, ки ариза додааст, ба натиҷаҳои овоздихӣ таъсир нарасонда, ба вайронкунии роҳода зид набошад ва қарор боиси ба ин иштирокчии чамъият расондани зарар нагардад.

3. Қарори Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) чамъият, мақомоти яккасардории иҷроияи чамъият, мақомоти дастачамъии иҷроияи чамъият ё роҳбар, ки бо вайрон кардани талаботи ҳамин Қонун, дигар санадҳои меъёрию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон оинномаи чамъият қабул шудааст ва ҳуқуқи манфиатҳои қонунии иштирокчии чамъиятро вайрон мекунад, бо аризаи ҳамин иштирокчии чамъият мумкин аст аз ҷониби суд беътибор доништа шавад.

Моддаи 50. Масъулияти аъзоёни Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) чамъият, мақомоти яккасардории иҷроияи чамъият, аъзоёни мақомоти дастачамъии иҷроияи чамъият ва роҳбар

1. Аъзои Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) чамъият, мақомоти яккасардории чамъият, аъзои мақомоти дастачамъии иҷроияи чамъият, ҳамчунин роҳбар ҳангоми татбиқ намудани ҳуқуқ ва иҷрои вазифаҳои бояд ба манфиати чамъият софдилона ва оқилона амал намоянд.

2. Аъзои Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) чамъият, мақомоти яккасардории иҷроияи чамъият, аъзои мақомоти дастачамъии иҷроияи чамъият, ҳамчунин роҳбар дар назди чамъият барои зараре, ки бо амали (беамалии) гунаҳкорунаи худ ба чамъият расонидаанд, ҷавобгаранд, агар қонунҳо дигар асосҳо ва андозаи масъулиятро муқаррар накарда бошад. Дар айни замон аъзои Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) чамъият, аъзои мақомоти дастачамъии иҷроияи чамъият, ки муқобили қарори боиси ба чамъият расидани зарар гардида овоз додаанд ё дар овоздихӣ иштирок накардаанд, ҷавобгар намебошанд.

3. Ҳангоми муайян кардани асосҳо ва андозаи масъулияти аъзои Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) чамъият, мақомоти дастачамъии иҷроияи чамъият, аъзои мақомоти дастачамъии иҷроияи чамъият, ҳамчунин роҳбар бояд шароитҳои муқаррарии муомилоти кори ва дигар ҳолатҳое, ки барои парванда аҳамият дорад, ба назар гирифта шавад.

4. Дар ҳолате, ки агар мутобиқи нишондоди ҳамин модда якчанд шахс масъуланд, масъулияти онҳо дар назди чамъият муштарак мебошад.

5. Чамъият ё иштирокчии он ҳақ доранд бо даъвои руёнидани зараре, ки ба чамъият узви Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) чамъият, мақомоти яккасардории иҷроияи чамъият, узви мақомоти дастачамъии иҷроияи чамъият ё роҳбар расондаанд, ба суд муроҷиат намоянд.

Моддаи 51. Комиссияи тафтишотии (ревизори) чамъият

1. Дар оинномаи чамъият мумкин аст таъсис додани комиссияи тафтишоти (интихоби ревизор) чамъият пешбинӣ карда шавад. Дар чамъиятҳое, ки бештар аз понздаҳ нафар иштирокчӣ доранд, таъсиси комиссияи тафтишотии (интихоби ревизор) чамъият хатмӣ мебошад. Ҳамчунин шахсе, ки иштирокчии чамъият намебошад, узви комиссияи тафтишотии (ревизори) чамъият буда метавонад. Вазифаи комиссияи тафтишотии (ревизори) чамъиятро, агар инро оинномаи чамъият пешбинӣ карда бошад, аудиторӣ тасдиқкардаи маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият, ки у бо манфиатҳои амволӣ бо чамъият, аъзои Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) чамъият, бо шахси иҷроқунандаи вазифаи мақомоти яккасардории иҷроияи чамъият, аъзои мақомоти иҷроияи дастачамъии чамъият ва иштирокчиёни чамъият алоқаманд намебошад, амалӣ гардонда метавонад.

2. Комиссияи тафтишотии (ревизори) чамъиятро маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият ба мӯҳлати муайянкардаи оинномаи чамъият интихоб мекунад. Шумори аъзои комиссияи тафтишотӣ чамъиятро оинномаи чамъият муайян менамояд.

3. Комиссияи тафтишотии (ревизори) чамъият ҳақ дорад ҳар вақт фаъолияти молиявии чамъиятро тафтиш кунад ва ҳамаи ҳуҷҷатҳои вобаста ба фаъолияти чамъият дастраси он бошад.

Бо талаби комиссияи тафтишотии (ревизори) чамъият аъзои Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) чамъият, шахсе, ки вазифаи мақомоти яккасардории иҷроияи чамъиятро иҷро менамояд, аъзои мақомоти дастачамъии

ичроияи чамъият, инчунин кормандони чамъият ўхдадоранд дар шакли шифохӣ ё хаттӣ тавзеҳоти зарурӣ диҳанд.

4. Комиссияи тафтишотии (ревизори) чамъият бо тартиби хатмӣ тафтиши ҳисоботи солона ва балансҳои муҳосибавиро то онҳоро тасдиқ кардани маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият мегузаронад. Маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият ҳақ надорад ҳисоботи солона ва балансҳои муҳосибавии чамъиятро дар сурати набудани ҳулосаи комиссияи тафтишотӣ (ревизори) чамъият тасдиқ кунад.

5. Тартиби кори комиссияи тафтишотии (ревизори) чамъиятро оиннома ва ҳуҷҷатҳои дохилии чамъият муайян менамоянд.

6. Моддаи мазкур дар ҳолатҳое татбиқ мегардад, ки агар таъсиси комиссияи тафтишотӣ чамъият ё интиҳоби ревизори чамъият дар оинномаи чамъият пешбинӣ шуда ё мутобиқи ҳамин Қонун хатмӣ бошад.

7. Аъзои комиссияи тафтишотии (ревизори) чамъият наметонад аъзои Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорон) чамъият, шахси иҷроқунандаи вазифаи мақомоти яқсардорӣ чамъият ва аъзои мақомоти дастҷамъии чамъият бошад.

Моддаи 52. Ҳавасмандӣ дар иҷро намудани аҳдҳо аз тарафи чамъият

1. Аҳдҳое, ки дар иҷро намудани он узви Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) чамъият, шахси иҷроқунандаи вазифаи мақомоти яқсардорӣ иҷроияи чамъият, узви мақомоти дастҷамъии иҷроияи чамъият ё иштирокчии чамъият ҳавасманд ва якҷоя бо шахсони бонуфуз (аффилир) бист ва аз ин зиёда ғоизи овозҳои шумораи умумии иштирокчиёни чамъиятро доранд, аз ҷониби чамъият бидуни розигии маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият иҷро шуданаш мумкин намебошад.

Шахсони мазкур барои иҷро намудани аҳдҳо аз ҷониби чамъият ҳавасманд ҳисобида мешаванд, агар онҳо, зану шавҳар, падару модар, фарзандон, бародарон, хоҳарон ва шахсони бонуфузи (аффилир) онҳо бошанд:

- тарафи муомилот бошанд ё дар муносибатҳои онҳо бо чамъият ба манфиати шахсони сеюм баромад кунанд;

- дорандаи бист (ҳар кадом алоҳида ё якҷоя) ва аз ин зиёд ғоизи сахмияҳои (ҳиссаҳо, пайҳо) шахси ҳуқуқӣ ва тарафи аҳд бошанд, ё дар муносибатҳои онҳо бо чамъият ба манфиати шахсони сеюм баромад кунанд;

- дар мақомоти идоракунии шахси ҳуқуқӣ, ки тарафи аҳд мебошад вазифаҳоро ишғол намуда ё дар муносибатҳои онҳо бо чамъият ба манфиати шахсони сеюм баромад кунанд;

- дар дигар ҳолатҳое, ки оинномаи чамъият муайян кардааст.

2. Шахсони дар сарсатри якуми банди якуми ҳамин модда нишон додашуда бояд ба маълумоти маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият ахборотро дар ин бора расонанд:

- дар бораи шахсони ҳуқуқӣ, ки дар он онҳо, ҳамсарон, волидон, фарзандон, бародарон, хоҳарон ва шахсони бонуфузи онҳо дорандаи бист ва аз ин зӣёд ғоизи сахмияҳо (ҳиссаҳо, пайҳо) мебошанд;

- дар бораи шахсони ҳуқуқӣ, ки дар он онҳо, ҳамсарон, волидон, фарзандон, бародарон, хоҳарон ва шахсони бонуфузи онҳо дар мақомоти идоракунии вазифаҳо ро ишғол менамоянд;

- дар бораи аҳдҳои барояшон маълуми иҷрошаванда ё дар назар дошташуда, ки дар иҷро намудани онҳо мумкин аст ҳавасманд доништа шаванд.

3. Қарор дар бораи иҷро намудани аҳдҳо аз ҷониби ҷамъият, ки дар иҷро намудани онҳо ҳавасманди мавҷуд аст, дар маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият бо ақсарияти овозҳои шумораи умумии иштирокчиёни ҷамъият, ки дар иҷро намудани он ҳавасманд нестанд, қабул карда мешавад.

4. Иҷро намудани аҳдҳо, ки ба онҳо ҳавасманди вучуд дорад, қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъиятро, ки банди сеюми ҳамин модда пешбини намудааст, талаб намекунад, ба шарте ки аҳд дар ҷараёни ғаъолияти муқаррарии хоҷагидорӣ дар байни ҷамъият ва тарафи дигар иҷро карда шавад ва он то даме ҷой дошта бошад, ки шахси ҳавасманди иҷрокунандаи аҳд мутобиқи банди якуми ҳамин модда ҷунин шахс эътироф карда шавад (қарор то санаи гузарондани маҷлиси умумии ояндаи иштирокчиёни ҷамъият талаб карда намешавад).

5. Аҳде, ки дар иҷро намудани он ҳавасманди мавҷуд аст ва кадоме, ки бо вайронкунии талаботи пешбиникардаи ҳамин модда иҷро карда шудааст аз рӯи даъвои ҷамъият ё иштирочии он мумкин аст беъэтибор ҳисобида шавад.

6. Моддаи мазкур нисбати ҷамъиятҳо, ки аз як иштирокчиё иборат аст, ва он дар як вақт вазифаи мақомоти яккасардории иҷроияи ин ҷамъиятро иҷро менамояд, татбиқ карда намешавад.

7. Дар сурати дар ҷамъият таъсис ёфтани Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) ҷамъият қабули қарор дар бораи иҷро намудани аҳде, ки оиди иҷро намудани он ҳавасманди мавҷуд аст, мумкин аст тибқи оинномаи ҷамъият ба салоҳияти он дода шавад, ба истиснои ҳолатҳо, ки агар маблағи пардохти аҳд ё арзиши амволе, ки предмети аҳд мебошад, аз ду ғоизи арзиши амволи ҷамъият зиёд буда, он дар асоси маълумоти ҳисоботи муҳосибавӣ дар давраи охирини ҳисоботи муайян шуда бошад.

Моддаи 53. Аҳдҳои калон

1. Аҳди калон аҳдест ё якҷанд аҳди бо ҳам алоқамандаст, ки ба бевосита ё бавосита аз ҷониби ҷамъият бадастбаровардан, бегона кардан ё имконияти бегонакунии амвол вобаста буда, арзиши он бештар аз бисту панҷ ғоизи арзиши амволи ҷамъиятро ташкил дода, дар асоси маълумоти ҳисоботи муҳосибавии давраи охирини ҳисоботи пеш аз рӯзи қабули қарор оиди иҷро намудани ҷунин аҳд муайян карда шудааст, агар оинномаи ҷамъият ҳаҷми бештари аҳди калонро пешбини накарда бошад. Аҳде, ки дар раванди ғаъолияти муқаррарии хоҷагидорӣ иҷро карда мешавад, аҳди калон ҳисобида намешавад.

2. Ба мақсадҳои ҳамин модда арзиши амволи бегонакунандаи ҷамъият дар натиҷаи аҳди калон дар асоси маълумоти ҳисоби муҳосибавии он ва арзиши амволи бадастдароварандаи ҷамъият дар асоси нархи пешниҳодшуда муайян карда мешавад.

3. Қарор дар бораи иҷро кардани аҳди калонро маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият қабул мекунад.

4. Дар сурати дар ҷамъият таъсис ёфтани Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорои) ҷамъият қабули қарорҳои оиди иҷро кардани аҳди калон вобаста ба бадастдарорӣ, бегонакунӣ ё имконияти бегонакунии амвол бевосита ё бавосита аз ҷониби ҷамъият, ки арзиши он аз бисту панҷ то панҷоҳ фоизи арзиши амволи ҷамъиятро ташкил медиҳад, мумкин аст тавассути оинномаи ҷамъият ба салоҳияти Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорои) ҷамъият дода шавад.

5. Аҳди калоне, ки бо вайрон кардани талаботи пешбиникардаи ҳамин модда иҷрокарда шудааст, мумкин аст аз рӯи даъвои ҷамъият ё иштирокчии он безътибор доништа шавад.

6. Дар оинномаи ҷамъият мумкин аст пешбини карда шавад, ки барои иҷро кардани аҳди калон қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъият ва Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорои) ҷамъият талаб карда намешавад.

Моддаи 54. Тафтиши аудиториҳои ҷамъият

Барои тафтиш ва тасдиқи дурустии ҳисоботҳои солона ва балансҳои муҳосибавӣ, инчунин тафтиши ҳолати корҳои ҷорӣ ҷамъият ҳақ дорад бо қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни худ аудиторӣ касбиро, ки бо манфиатҳои амволи бо ҷамъият, аз ҷониби Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорои) ҷамъият, шахси иҷрокунандаи вазифаи мақомоти яккасардорӣ иҷроияи ҷамъият, аз ҷониби мақомоти дастҷамъии иҷроияи ҷамъият ва иштирокчиёни ҷамъият алоқаманд нест, ҷалб намояд.

Бо талаби ҳар кадом иштирокчии ҷамъият тафтиши аудиторӣ мумкин аст аз ҷониби аудиторӣ касбии интихобкардаи онҳо гузаронда шавад, ки он бояд ба талаботи муқарраркардаи қисми якуми ҳамин модда мувофиқ бошад. Дар сурати гузарондани чунин тафтиши хизмати аудитор аз ҳисоби иштирокчии ҷамъият, ки бо талаби ӯ доир мегардад, пардохта мешавад. Харочоти иштирокчии ҷамъият барои пардохти хизмати аудитор мумкин аст бо қарори маҷлиси умумии иштирокчии ҷамъият аз ҳисоби маблағи ҷамъият руёнда шавад.

Ҷалб намудани аудитор барои тафтиш ва тасдиқи дурустии ҳисоботҳои солона ва балансҳои муҳосибавии ҷамъият дар ҳолатҳои пешбиникардаи қонунҳо ва дигар санадҳои ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳатмӣ мебошад.

Моддаи 55. Ҳисоботи оммавии ҷамъият

1. Ҷамъият барои ҷоп кардани ҳисобот оиди фаъолияти худ ӯҳдадор намебошад, ба истиснои ҳолатҳои, ки ҳамин Қонун ва дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбини кардаанд.

2. Дар давоми паҳнкунии оммавии вомбаргҳо ва дигар қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ чамъият ўҳдадор аст ҳар сол ҳисоботи солона ва балансҳои муҳсибавиро чоғ кунад, инчунин ахбороти дигарро дар бораи фаъолиятҳо, ки қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои меъёрии мутобиқи онҳо қабулшуда пешбинӣ кардаанд ошкор намояд.

Моддаи 56. Нигоҳдории ҳуҷҷатҳои чамъият

1. Чамъият ўҳдадор аст ҳуҷҷатҳои зеринро нигоҳ дорад:

- ҳуҷҷатҳои таъсисоти чамъият, инчунин тағйироту иловаҳои ба ҳуҷҷатҳои таъсисоти чамъият ворид гардида (*Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656*);

- протоколи (протоколҳои) маҷлиси муассисони чамъият, ки дорои қарор оиди таъсиси чамъият ва тасдиқи арзиши пулии саҳмҳои ғайрипулӣ ба сармои чамъият мебошад, инчунин дигар қарорҳои вобаста ба таъсиси чамъият;

- ҳуҷҷате, ки қайди давлатии чамъиятро тасдиқ мекунад;

- ҳуҷҷатҳое, ки ҳуқуқи чамъиятро ба амволи дар баланси он буда тасдиқ менамоянд;

- ҳуҷҷатҳои дохилии чамъият;

- низомномаи дар бораи филиалҳо ва намояндагҳои чамъият;

- ҳуҷҷатҳое, ки бо эмиссияи вомбаргҳо ва дигар қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ вобастаанд;

- протоколҳои маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият;

- маҷлиси Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) чамъият, мақомоти дастҷамъии иҷроияи чамъият ва комиссияи тафтишоти чамъият;

- рӯйхати шахсони бонуфузи (аффилири) чамъият;

- хулосаи комиссияи тафтишотии (ревизори) чамъият, аудитор, мақомоти давлатӣ ва маҳаллии назорати молиявӣ;

- дигар ҳуҷҷатҳое, ки қонунҳо ва дигар санадҳои меъёрию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, оинномаи чамъият, ҳуҷҷатҳои дохилии чамъият, қарорҳои маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият, Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) чамъият ва мақомоти иҷроияи чамъият пешбинӣ кардаанд.

2. Чамъият ҳуҷҷатҳое, ки ҳамин модда пешбинӣ кардааст, дар ҷои воқеъшавии мақомоти яккасардории иҷроияи он ё ҷои дигаре, ки ба иштирокчиёни чамъият маълум ва дастрас аст, нигоҳ медорад.

БОБИ 6. АЗ НАВ ТАШКИЛ КАРДАН ВА БАРҲАМ ДОДАНИ ЧАМЪИЯТ

Моддаи 57. Аз нав ташкил кардани чамъият

1. Чамъият метавонад бо тартиби пешбиниқардаи ҳамин Қонун бо ихтиёри худ азнав ташкил карда шавад.

Дигар асосҳо ва тартиби азнавташкिल्дихии ҷамъиятро Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

2. Аз нав ташкिल्дихии ҷамъият мумкин аст дар шакли муттаҳидшавӣ, ҳамроҳшавӣ, тақсимшавӣ, ҷудошавӣ ва табдилшавӣ сурат гирад.

3. Ҷамъият аз вақти қайди давлатии шахсони ҳуқуқӣ, ки дар натиҷаи азнавташкिल्дихӣ барпо мешаванд азнавташкिल्ёфта ҳисобида мешавад, ба истиснои ҳолатҳои дар шакли ҳамроҳшавӣ ва табдилдихӣ азнавташкिल् кардани он *(Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656)*.

Дар сурати азнавташкिल्дихии ҷамъият дар шакли ба он ҳамроҳшавии ҷамъияти дигар, ҷамъиятҳое, ки дар ҳамроҳшавӣ иштирок менамоянд, дар ин хусус бо тартиби муқарраршуда дар як вақт ба мақомоти анҷомдиҳандаи бақайдгирии давлатӣ барои ворид намудани маълумот ба Феҳристи ягонаи давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ ариза пешниҳод менамоянд. Ҷамъият аз лаҳзае азнавташкिल्шуда ба ҳисоб меравад, ки маълумот дар бораи қатъ гардидани фаъолияти ҷамъияти ҳамроҳшуда ва маълумот дар бораи тағйироти ҳуҷҷатҳои таъсисии ҷамъият ба Феҳристи ягонаи давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ ворид карда шудаанд *(Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656)*.

Азнавташкिल्дихии ҷамъият дар шакли табдилдихӣ пас аз ворид намудани маълумот ба Феҳристи ягонаи давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ дар бораи тағйирдихии шакли ташкилию ҳуқуқии ҷамъият ба итмомрасида доништа мешавад *(Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656)*.

4. Бақайдгирии давлатии ҷамъиятҳое, ки дар натиҷаи азнавташкिल्дихӣ барпо шудаанд ва ворид кардани сабт оиди қатъ ёфтани фаъолияти ҷамъиятҳои азнавташкिल्ёфта, бо тартиби муқаррар кардаи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад *(Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656)*.

5. На дертар аз сӣ рӯзи қабули қарори азнавташкिल्кунии ҷамъият ва дар сурати ба шакли муттаҳидшавӣ ё ҳамроҳшавӣ азнавташкिल्кунии ҷамъият аз санаи қабули қарор дар ин бора ба ҷамъияти охирин, ки дар муттаҳидшавӣ ё ҳамроҳшавӣ иштирок менамоянд, ҷамъият ӯҳдадор аст дар ин бораи ҳамаи кредиторҳои маълуми ҷамъиятро хаттӣ огоҳ намуда, дар нашрияе, ки дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ маълумот ҷоп мешавад, дар бораи қарори қабул шуда хабар нашр намояд. Дар ин маврид кредиторҳои ҷамъият дар давоми сӣ рӯзи ба онҳо фиристонидаи огоҳнома ё дар давоми сӣ рӯз ҷоп шудани хабар дар бораи қабули қарор ҳақ доранд пеш аз мӯҳлат қатъ кардан ё иҷрои ӯҳдадориҳои дахлдори ҷамъият ва ҷуброни зарари ба онҳо расидаро хаттӣ талаб намоянд.

6. Агар баланси тақсимот барои муайян кардани вориси ҷамъияти азнавташкिल्ёфта имконият надихад, шахсони ҳуқуқие, ки дар натиҷаи азнавташкिल्кунии барпо шудаанд, оиди ӯҳдадориҳои ҷамъияти азнавташкिल्ёфта дар назди кредиторҳои он масъулияти муштарак доранд *(Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656)*.

Моддаи 58. Муттаҳидшавии ҷамъиятҳо

1. Барпо намудани ҷамъияти нав ва ба он додани ҳамаи ҳуқуқҳо ва ўҳдадорихои ду ё якчанд ҷамъият ва қатъ ёфтани ҷамъиятҳои охири муттаҳидшавии ҷамъиятҳо ҳисобида мешавад.

2. Маҷлиси умумии иштирокчиёни ҳар кадом ҷамъияте, ки дар азнавташкилкуни ба шакли муттаҳидшавӣ иштирок менамояд дар бораи чунин азнавташкилкуни, тасдиқи шартномаи муттаҳидшавӣ ва оинномаи ҷамъият, ки дар натиҷаи муттаҳидшавӣ барпо меёбад, инчунин тасдиқи акти доду гирифт қарор қабул мекунад.

3. Шартномаи муттаҳидшавӣ, ки ҳамаи иштирокчиёни ҷамъияти дар натиҷаи муттаҳидшавӣ барпоёфта имзо кардаанд, дар баробарии оинномаи он ҳуччати таъсисотӣ буда, бо талаботи Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳамин Қонун нисбат ба шартномаи таъсисотӣ пешниҳод менамояд, бояд мувофиқ бошад.

4. Дар ҳолати аз ҷониби маҷлиси умумии иштирокчиёни ҳар кадом ҷамъияте, ки дар азнавташкилкуни ба шакли муттаҳидшавӣ иштирок менамоянд, қабул кардани қарор оиди чунин азнавташкилкуни ва тасдиқи шартномаи муттаҳидшавӣ, оинномаи ҷамъияти дар натиҷаи муттаҳидшавӣ барпогардида ва акти доду гирифтӣ интихоби мақомоти иҷроияи ҷамъияте, ки дар натиҷаи муттаҳидшавӣ барпо меёбад, дар маҷлиси умумии якҷояи иштирокчиёни ҷамъият, ки дар муттаҳидшавӣ иштирок мекунанд, сурат мегирад.

Мӯҳлат ва тартиби гузаронидани чунин маҷлиси умумиро шартномаи муттаҳидшавӣ муайян менамояд.

Мақомоти яккасардории иҷроияи ҷамъияте, ки дар натиҷаи муттаҳидшавӣ барпо мегардад, амали вобаста ба қайдгирии давлатии ин ҷамъиятро ба ҷо меоварад.

5. Дар мавриди муттаҳидшавӣ ҷамъиятҳо ҳамаи ҳуқуқи ўҳдадории ҳар кадоми онҳо мутобиқи акти доду гирифт ба ҷамъияте мегузарад, ки дар натиҷаи муттаҳидшавӣ барпо меёбад.

Моддаи 59. Ҳамроҳшавии ҷамъият

1. Қатъгардии як ё якчанд ҷамъият бо додани ҳамаи ҳуқуқи ўҳдадорихои онҳо ба ҷамъияти дигар ҳамроҳшавии ҷамъият ҳисобида мешавад.

2. Маҷлиси умумии иштирокчиёни ҳар кадом ҷамъияте, ки дар азнавташкилкуни дар ба шакли ҳамроҳшавӣ иштирок менамояд, дар бораи чунин азнавташкилкуни, тасдиқи шартномаи ҳамроҳшавӣ ва оинномаи дар бораи тасдиқи акти доду гирифт қарор қабул менамояд.

3. Маҷлиси умумии якҷояи иштирокчиёни ҷамъиятҳо, ки дар ҳамроҳшавӣ иштирок менамоянд, ба ҳучҷатҳои таъсисотии ҷамъияте, ки нисбати он ҳамроҳшавӣ сурат мегирад, тағйироти вобаста ба ҳайати иштирокчиёни ҷамъият, муайян кардани ҳаҷми ҳиссаҳои онҳо, дигар тағйироти пешбиникардаи шартномаи ҳамроҳшавиро ворид менамояд, инчунин дар мавриди зарурат дигар масъалаҳо, аз ҷумла масъалаи интихоби мақомоти ҷамъиятро, ки нисбати он

ҳамроҳшавӣ сураат мегирад, ҳал мекунад. Мӯҳлату тартиби гузарондани чунин маҷлиси умумиро шартномаи ҳамроҳшавӣ муайян менамояд.

4. Ҳангоми ҳамроҳшавии ҷамъиятҳо ҳамаи ҳуқуқу ўҳдадорихои ҳар яке аз онҳо ба ҷамъияте, ки дар натиҷаи ҳамроҳшавӣ барпо карда мешавад, мутобиқи акти доду гирифт мегузарад.

Моддаи 60. Тақсимшавии ҷамъият

1. Қатъгардии ҷамъият ва гузаптани ҳамаи ҳуқуқу ўҳдадорихои он ба ҷамъиятҳои навро тақсимшавии ҷамъият меноманд.

2. Маҷлиси умумии иштирокчиёни ҳар як ҷамъияте, ки бо шакли тақсимот азнавташкил карда мешавад, дар бораи чунин азнавташкилдихӣ, тартибу шартҳои тақсими ҷамъият, таъсиси ҷамъиятҳои нав ва тасдиқи баланси тақсимот қарор қабул мекунад.

3. Иштирокчиёни ҳар кадом ҷамъияте, ки дар натиҷаи тақсимот барпо меёбад, шартномаи таъсисотӣ имзо мекунанд. Маҷлиси умумии иштирокчиёни ҳар кадом ҷамъияте, ки дар натиҷаи тақсимот барпо меёбад, оинномаро тасдиқ ва мақомоти ҷамъиятро интихоб менамояд.

4. Ҳангоми тақсими ҷамъият ҳамаи ҳуқуқу ўҳдадорихои он мутобиқи баланси тақсимот ба ҷамъиятҳо мегузарад, ки дар натиҷаи тақсимот барпо шудаанд.

Моддаи 61. Ҷудошавии ҷамъият

1. Барпо ёфтани як ё якчанд ҷамъият, бо додани як қисми ҳуқуқу ўҳдадорихои ҷамъияти азнавташкилшаванда бидуни қатъгардии охирон ҷудошавии ҷамъият ҳисобида мешавад.

2. Маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъияте, ки бо шакли ҷудошавӣ аз навташкилкарда мешавад, дар бораи чунин азнавташкилкунӣ, тартибу шартҳои ҷудошавӣ, таъсиси ҷамъияти (ҷамъиятҳои) нав ва тасдиқи баланси тақсимот қарор қабул намуда, бо ҳуҷҷатҳои таъсисотии ҷамъияте, ки ба шакли ҷудошавӣ аз нав таъсис дода мешавад, тағйироти вобаста ба ҳаёти иштирокчиёни ҷамъият, муайян кардани ҳаҷми ҳиссаи онҳо ва дигар тағйироти пешбиникардаи қарори ҷудошавиро ворид месозад, инчунин дар мавриди зарурат дигар масъалаҳо, аз ҷумла масъалаи интихоби мақомоти ҷамъиятро ҳал менамояд.

Иштирокчиёни ҷамъияти ҷудошаванда шартномаи таъсисотиро имзо мекунанд. Маҷлиси умумии иштирокчиёни ҷамъияти ҷудошаванда оинномаи онро тасдиқ ва мақомоти ҷамъиятро интихоб менамояд.

Агар иштирокчии ягонаи ҷамъияти ҷудошаванда ҷамъияти азнавташкилёфта бошад, маҷлиси умумии ин ҷамъият дар бораи азнавташкилнамоии ҷамъият ба шакли ҷудошавӣ, тартибу шартҳои ҷудошавӣ қарор қабул намуда, инчунин оинномаи ҷамъияти ҷудошаванда ва баланси тақсимодро тасдиқ ва мақомоти ҷамъияти ҷудошавандаро интихоб мекунад.

3. Ҳангоми аз ҷамъият ҷудо шудани як ё якчанд ҷамъият ба ҳар кадоми онҳо як қисми ҳуқуқу ўҳдадорихои ҷамъияти азнавташкилёбанда мутобиқи баланси тақсимот мегузарад.

Модда 62. Табдилшавии чамъият

1. Чамъият ҳақ дорад ба чамъияти саҳҳомӣ, чамъияти дорои масъулияти иловагӣ ё кооперативи истехсолӣ табдил ёбад.

2. Маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият, ки бо шакли табдилшавӣ азнавташкил карда мешавад, дар бораи чунин азнавташкилкунӣ, тартибу шартҳои табдилшавӣ, тартиби мубодилаи ҳиссаҳои иштирокчиёни чамъият ба саҳмияҳои чамъияти саҳҳомӣ, ҳиссаи иштирокчиёни чамъияти дорои масъулияти иловагӣ ё ҳақи аъзои кооперативи истехсолӣ, тасдиқи оинномаи чамъияти саҳҳомии дар натиҷаи табдилсозӣ ба вучудоянда, чамъияти дорои масъулияти иловагӣ ё кооперативи истехсолӣ, инчунин дар бораи тасдиқи акти доду гирифт қарор қабул мекунад.

3. Иштирокчиёни шахси ҳуқуқие, ки дар натиҷаи табдилсозӣ барпо меёбад, дар бораи интиҳоби мақомоти он мутобиқи талаботи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон оиди чунин шахсони ҳуқуқӣ қарор қабул намуда, ба мақомоти дахлдор супориш медиҳад, ки амалхоро вобаста ба ворид намудани маълумот оид ба тағйир ёфтани шакли ташкилию ҳуқуқии шахси ҳуқуқӣ ба Феҳристи ягонаи давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ иҷро наояд (*Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656*).

4. Ҳангоми дигаргун шудани чамъият ҳамаи ҳуқуқу ўҳдадорихои чамъияти азнавташкилёрфта мутобиқи акти доду гирифт ба шахси ҳуқуқӣ, ки дар натиҷаи табдилсозӣ барпо шудааст мегузарад.

Моддаи 63. Барҳам додани чамъият

1. Чамъият метавонад ихтиёрӣ бо тартиби муқарраркардаи Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо назардошти талаботи ҳамин Қонун ва оинномаи чамъият барҳам дода шавад. Чамъият метавонад инчунин бо қарори суд дар асосҳои пешбиникардаи Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон барҳам дода шавад.

Барҳам хурдани чамъият боиси қатъ ёфтани он бидуни ба шахсони дигар гузаштани ҳуқуқу ўҳдадорихо бо тартиби гузашти ҳуқуқ мегардад.

2. Қарори маҷлиси умумии иштирокчиёни чамъият дар бораи барҳамхурии ихтиёрӣ чамъият ва таъин кардани комиссияи барҳамдиҳӣ бо пешниҳоди Шӯрои директорони (Шӯрои мушоҳидакорони) чамъият, мақомоти иҷроияи ё иштирокчии чамъият қабул карда мешавад.

3. Дар ҳолате, ки агар иштирокчии чамъияти барҳамхуранда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад, ба ҳайати комиссияи барҳамдиҳӣ намояндаи мақомоти давлатии идораи амволи давлатӣ, муассисаи махсусе, ки амволи давлатиро мефурушад, фурушандаи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё мақомоти маҳаллӣ дохил карда мешавад. Дар мавриди иҷро накардани ин талабот мақомоте, ки чамъиятро ба қайди давлатӣ мегирад, ҳақ надорад ба таъин кардани комиссияи барҳамдиҳӣ розигӣ диҳад (*Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656*).

4. Тартиби барҳамдиҳии ҷамъиятро Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад (*Қонуни ҚТ аз 29.12.2010 № 656*).

Моддаи 64. Таксими амволи ҷамъияти барҳамхуранда дар байни иштирокчиёни он

1. Амволи баъди ҳисобу китоби бо кредиторҳо анҷом додашудаи боқимондаи ҷамъияти барҳамхуранда аз ҷониби комиссияи барҳамдиҳӣ дар байни иштирокчиёни ҷамъият бо навбати зерин тақсим карда мешавад:

- дар навбати аввал ба иштирокчиёни ҷамъият қисми фоидаи тақсимшуда, вале пардохт карданашуда дода мешавад;

- дар навбати дуюм амволи ҷамъияти барҳамхуранда дар байни иштирокчиёни ҷамъият мутаносибан ба ҳиссаи онҳо дар сармояи оинномавии ҷамъият тақсим карда мешавад.

2. Талаботи ҳар навбат баъди пурра қонсӯ шудани талаботи навбати пешина қонсӯ гардонда мешавад. Агар амволи мавҷудаи ҷамъият барои пардохти на қисми пардохтнашудаи фоида, балки пардохти фоидаи тақсимшуда нокифоя бошад, амволи ҷамъият дар байни иштирокчиёни он мутаносибан ба ҳиссаи онҳо дар сармояи оинномавии ҷамъият тақсим карда мешавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон Э. Раҳмонов

ш. Душанбе

10 майи соли 2002 № 53